Česká republika

Nejvyšší kontrolní úřad

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2005

únor 2006

OBSAH

Úvod 5

I. Zhodnocení plánu kontrolní činnosti 9

1. Plán kontrolní činnosti (sestavení, zaměření, změny plánu) 9

2. Výsledky kontrolní činnosti 9

2.1 Významné skutečnosti zjištěné u kontrolovaných osob 9
2.2 Kontrolní činnost ve vztahu ke státnímu závěrečnému účtu (finanční audit) 18
2.3 Součinnost s orgány činnými v trestním řízení 21
2.4 Projednávání kontrolních závěrů v orgánech Parlamentu a ve vládě 22

II. Finanční zhodnocení přínosu kontrolní činnosti 25

1. Souhrnné finanční zhodnocení kontrolních akcí 25

2. Plnění oznamovací povinnosti podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků 27

III. Zhodnocení ostatní činnosti 29

1. Další činnost NKÚ související s kontrolní činností 29
1.1 Stanoviska ke zprávě o průběžném plnění státního rozpočtu a k návrhu státního závěrečného účtu 29
1.2 Stanoviska k návrhům právních předpisů 29
1.3 Hodnocení zpráv zasílaných NKÚ podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) 30

2. Plnění povinností vůči veřejnosti 30
2.1 Publikační činnost 30
2.2 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím 31
2.3 Podání občanů 31

3. Mezinárodní spolupráce 31

4. Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly NKÚ 33
4.1 Hospodaření v roce 2005 33
4.2 Investiční výdaje 34
4.3 Povinný audit 34
4.4 Interní audit 34

5. Personální zajištění činnosti NKÚ 35
6. Organizační schéma NKÚ 38

Závěr 43

PŘÍLOHY:

Příloha č. 1 Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2005 45

Příloha č. 2 Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti v průběhu roku 2005 ... 49

Příloha č. 3 Přehled kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl v roce 2005 schválen NKÚ a projednán vládou 50

František Dohnal

prezident NKÚ

Vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou výroční zpráva Nejvyššího kontrolního úřadu obsahující souhrn informací a zhodnocení činnosti této instituce za rok 2005.

Cílem této zprávy není zopakovat všechna konkrétní zjištění z více než čtyř desítek kontrolních akcí, které v uplynulém roce proběhly. Všechny kontrolní závěry byly již publikovány ve Věstnících Nejvyššího kontrolního úřadu, které vycházejí pravidelně čtyřikrát ročně a které jsou samozřejmě k dispozici i na webové stránce Nejvyššího kontrolního úřadu. Cílem není ani na haléře přesně vyjádřit přínos kontrolní činnosti či velikost částky, která byla díky provedené kontrole vrácena zpět do státního rozpočtu.

Výroční zpráva ukazuje a popisuje nejdůležitější a nejzávažnější problémy v oblasti hospodaření s movitým i nemovitým majetkem našeho státu, s finančními prostředky státního rozpočtu i s finančními prostředky, které do naší republiky přitékají ze zahraničí. Snaží se také seznámit čtenáře s orgány a organizací nejvyšší kontrolní instituce České republiky.

Nejvyšší kontrolní úřad sice nemá žádnou výkonnou pravomoc, ale jeho činnost může a měla by být zpětnou vazbou. Vazbou, která slouží Parlamentu České republiky, vládě a všem občanům pro informaci, zda jsou při hospodaření se státním majetkem dodržovány zákony, zda je účetnictví státu a jeho organizací vedeno průkazně a správně a zda jsou peníze státu vynakládány účelně a hospodárně.

Cílem činnosti nejvyšší kontrolní instituce není kontrolovat všude a všechno, nebylo by to efektivní a pravděpodobně ani technicky možné. Cílem kontroly není také najít nedostatky za každou cenu. Hlavním smyslem kontroly je za přiměřených nákladů a statisticky významně ověřit, zda je v hospodaření státu vše v pořádku, případně poskytnout podklady k rozhodnutí o nutných změnách.

A protože i kontrolní instituce musí být kontrolována, výroční zpráva obsahuje i informace o hospodaření Nejvyššího kontrolního úřadu a výrok auditora.

Ing. Dušan Tešnar
viceprezident NKÚ

Členové NKÚ

Ing. Jiří Adámek

Mgr. Ing. Jiří Kalivoda

Ing. Zdeněk Brandt

Ing. Antonín Macháček

Ing. Ludmila Brynychová

MVDr. Rudolf Němeček

JUDr. Jiří Drábek

Ing. Josef Pohl

JUDr. Jan Holeček

Mgr. Zdeňka Profeldová

Mgr. Marie Hošková

Ing. Petr Skála

JUDr. Eliška Kadaňová

Ing. Jan Vedral

***Členové NKÚ** řídí jednotlivé kontrolní akce, spolu s prezidentem a viceprezidentem tvoří Kolegium, které schvaluje kontrolní závěry a nejdůležitější dokumenty NKÚ.*

Ing. Ladislav Zeman

Změny v orgánech NKÚ

V roce 2005 po dobu více než deseti měsíců pokračoval stav, kdy nebyla obsazena funkce prezidenta NKÚ a v souladu s ustanovením odst. 1 § 9 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, zastupoval prezidenta NKÚ viceprezident NKÚ Dušan Tešnar. Dne 4. listopadu složil slib do rukou prezidenta republiky František Dohnal a ujal se funkce prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu.

10. 5. 2004 rezignoval na funkci člena NKÚ Jan Kinšt a 1. 4. 2005 zanikl mandát k výkonu funkce člena NKÚ Janě Krejčové. Na uvolněná místa v prosinci 2005 nastoupili Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky zvolení členové Nejvyššího kontrolního úřadu Ludmila Brynychová a Antonín Macháček. Na samém konci roku 2005 tedy všechny orgány úřadu mohly pracovat v zákonem předpokládaném složení.

I. Zhodnocení plánu kontrolní činnosti

1. Plán kontrolní činnosti (sestavení, zaměření, změny plánu)

Plán kontrolní činnosti na rok 2005 schválilo Kolegium NKÚ dne 15. 11. 2004. V průběhu roku 2005 Kolegium schválilo čtyři dodatky na celkový počet 39 kontrolních akcí.

Při vypracování plánu kontrolní činnosti bylo využito střednědobého výhledu činnosti a výsledků z vlastních kontrolních akcí. Výběr podnětů pro sestavení plánu byl proveden i s přihlédnutím k využitelnosti kontrolních zjištění pro vypracování stanoviska NKÚ ke státnímu závěrečnému účtu.

V průběhu roku 2005 obdržel NKÚ čtyři podněty od Poslanecké sněmovny nebo jejích výborů a jeden podnět od vlády. Po jejich projednání v Kolegiu byl jeden podnět zařazen do plánu kontrolní činnosti na rok 2005, dva další byly zařazeny do plánu kontrolní činnosti na rok 2006. Zbylé dva podněty budou znovu projednány při přípravě plánu kontrolní činnosti na rok 2007.

Zaměření plánu kontrolní činnosti odpovídalo stanoveným cílům činnosti NKÚ a potřebě sledovat i opatření, která byla přijata k nápravě dříve zjištěných nedostatků.

V roce 2005 bylo provedeno celkem 31 změn plánu kontrolní činnosti. Nejvíce změn (26) bylo provedeno v položce kontrolovaná osoba. Tyto změny jsou vázány na postup přípravy kontrolní akce, kdy teprve v jejím průběhu, po získání podkladů, je možné přesně určit kontrolované osoby.

2. Výsledky kontrolní činnosti

2.1 Významné skutečnosti zjištěné u kontrolovaných osob

Kontrolní akce byly ve výdajové oblasti zaměřeny zejména na kontrolu investiční výstavby včetně investičních pobídek, poskytování dotací a návratných finančních výpomocí, zadávání veřejných zakázek, užití prostředků poskytnutých České republice ze zahraničí, na péči o majetek státu u vybraných organizačních složek státu a státních organizací a na oblast ekologických zátěží. Byla kontrolována i jedna ze zdravotních pojišťoven a Česká národní banka. V oblasti příjmů státního rozpočtu byly kontrolovány výběr pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a plnění daňových povinností vztahujících se k nemovitostem. Finančními audity byly prověřeny závěrečné účty vybraných kapitol státního rozpočtu.

V následujících třech blocích jsou shrnuty významné výsledky z kontrolní činnosti NKÚ v roce 2005 v oblastech základního zaměření kontrolní činnosti v tomto roce.

Investiční výstavba včetně investičních pobídek

Systémové zabezpečení realizace investičních programů dosud není optimalizováno a vede k tomu, že NKÚ opakovaně zjišťuje porušování právních předpisů, vnitřních norem, směrnic, stanovených postupů a zásad hospodárnosti:

- Ministerstva nevytvářela při přípravě a realizaci programů investiční výstavby základní podmínky k tomu, aby veřejné prostředky byly z hlediska společnosti vynakládány s vysokou účelností a hospodárností.
- Příprava a realizace investičních programů byla u řady státních organizací ovlivněna snahou vyčerpat schválené prostředky, nikoli hlediskem hospodárnosti a efektivnosti.
- Správci programů investiční výstavby předkládali dokumentaci ke schválení často opožděně. Tím prakticky znemožňovali účastníkům programů použít v příslušném rozpočtovém roce schválené finanční prostředky ze státního rozpočtu v souladu s jejich účelem.
- Finanční prostředky státního rozpočtu byly často vydávány na akce koncepčně zcela neujasněné. To vedlo mj. ke změnám jak v zadání projektové dokumentace, tak v rozsahu předmětu díla a v termínech dokončení akcí, vesměs provázeným i řádovým navyšováním ceny.
- V souvislosti s narůstajícím počtem pořizování investičního majetku dodavatelským způsobem (developersky) je zřetelná absence metodiky, která by jednoznačně stanovila postup správců programů a účastníků programů při pořízení majetku touto formou.
- Financování přípravy a realizace investičních programů často provází nerespektování závazných postupů pro poskytování prostředků státního rozpočtu (nezpracování dokumentace programu, která by stanovila konkrétní cíle a specifikovala jednoznačné požadavky na výstupy, nevymezení časových horizontů přípravy a realizace) a nedostatečné zpracování investičního záměru, který by stanovil výši finančních prostředků a obsahoval další nutné podklady pro realizaci.
- Systém řízení řady projektů byl nastaven tak, že umožňoval navyšovat původně stanovenou výši prostředků a čerpat je až do výše státní garance bez dalšího výběrového řízení na zhotovitele.

Správci kapitol nevytvářejí dostatečné podmínky k dosažení žádoucích efektů při plnění schválených programů:

- Orgány státní správy si často nevytvoří podmínky pro to, aby mohly rozhodovat tak, že je zaručena co nejvyšší celospolečenská návratnost vložených investic (nevytváří si základní předpoklady pro řízení projektů a pro kontrolní činnost, zejména v cenové oblasti).
- Ministerstva nevykonávají řádně řídicí, kontrolní a metodickou činnost správců programů investiční výstavby ani nerozhodují na základě společensko-ekonomických hodnocení. Často nevytvoří potřebné konkurenční prostředí k zabezpečení optimalizace ceny.
- Ministerstva důsledně neprověřují odůvodněnost výše finančních prostředků požadovaných příjemci dotací, žádosti o přidělení dotací posuzují formálně, nestanovují srovnatelné technicko-ekonomické ukazatele. Nedosahují tak úspor, které by při optimalizaci technických řešení byly mnohdy významné.

Poskytování dotací a návratných finančních výpomocí

Metodická, řídící, kontrolní a vyhodnocovací role ministerstev při poskytování a čerpání dotací ze státního rozpočtu je dlouhodobě nedostatečná:

- Kontrolou u čtyř stavebních spořitelen bylo např. ověřeno, že spravovaly a evidovaly na účtech účastníků stavebního spoření k 31. 12. 2003 téměř 15 mld. Kč převedených ze státního rozpočtu jako zálohy státní podpory. S tímto objemem nekorespondovala úroveň kontroly ze strany Ministerstva financí, která byla mnohdy formální, málo důsledná a umožnila stavebním spořitelnám porušovat účetní předpisy a zákon o stavebním spoření.
- Při realizaci „Doprovodného sociálního programu pro uskutečnění restrukturalizace českého ocelářského průmyslu“ nebyly nastaveny žádné hodnotící ukazatele. V období let 2000 – 2001 měl přitom významnější účinek pouze finanční příspěvek pro asi 5 700 zaměstnanců propuštěných v ocelářském průmyslu z důvodu organizačních změn.
- V poskytování, čerpání a užití neinvestičních dotací ze státního rozpočtu občanským sdružením a humanitárním organizacím pokračovaly nedostatky, které byly shledány kontrolou NKÚ již v roce 2000, např. nehospodárnost při poskytování dotací, nedostatečná koordinace poskytování dotací, čerpání poskytnutých dotací v rozporu se stanoveným účelem a podmínkami použití, včetně závažných nedostatků při provádění kontrolní činnosti ze strany správce rozpočtové kapitoly.
- Správci kapitol mají v rámci použití finančních prostředků státu vynaložených na realizaci „Státního programu na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie“ velmi omezené pravomoci k ovlivňování účelného a hospodárného nakládání s prostředky státu. Téměř 70 % finančních prostředků na realizaci tohoto státního programu je přitom vynakládáno na programy, kde realizace obnovitelných zdrojů či úspory energie jsou pouze sekundárním efektem, a roční vyhodnocení státního programu vesměs uvádějí namísto dosažených přínosů hodnoty očekávaných přínosů.
- Část dotací ze státního rozpočtu do zemědělství není poskytována přímo Ministerstvem zemědělství, ale prostřednictvím akciové společnosti Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond. Přitom činnost, kterou tato akciová společnost zabezpečuje, neodpovídá vždy zápisu v obchodním rejstříku. V centrální evidenci dotací a návratných finančních výpomocí nejsou uvedeny základní údaje o příjemcích a poskytovaných dotacích.
- Existující Centrální evidence dotací ze státního rozpočtu není dostatečně spolehlivá. To mj. vytváří riziko možného zneužití ze strany příjemců dotací, např. u překrývajících se dotačních titulů.

Problematika návratných finančních výpomocí není stále dořešena:

- V případě agro-potravinářského komplexu nejsou návratné finanční výpomoci samostatně vykazovány a sledovány ve státním rozpočtu a státním závěrečném účtu, v případě Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami neodpovídá zákonná úprava financování dohledu a pojištění vkladů situaci v sektoru spořitelních a úvěrních družstev.
- Z titulu návratných finančních výpomocí do agro-potravinářského komplexu by mělo být do státního rozpočtu vráceno ještě cca 3,5 mld. Kč, přiznáváním tzv. bonifikací se však uvedená částka postupně snižuje. Navíc je předpoklad, že v některých případech budou splátky hrazeny ještě v roce 2019.

- V případě Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami není možné získat z rozpočtů a účetních výkazů objektivní přehled o hospodaření, stávající právní úprava přitom poskytuje jen omezené možnosti ovlivňování vývoje sektoru spořitelních a úvěrních družstev. Možnost uhradit v reálném čase pohledávky státu z poplatků a příspěvků družstevních záložen je minimální.

Péče o majetek státu u vybraných organizačních složek státu a státních organizací

Kontrolní činnost prokázala opakované porušování stěžejních zákonů a některé další nedostatky.

Dodržování zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla):

- Různými formami je porušována rozpočtová kázeň (neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu čerpáním v rozporu s věcným plněním, popř. v rozporu s účelem, na který byly určeny zákonem o státním rozpočtu).
- Dochází k nevyúčtování poskytnutých záloh na konci rozpočtového období.
- Správci rozpočtů vynakládají rozpočtové prostředky nehospodárně (neúčelné a nehospodárné výdaje na služby a nákup materiálu, nedostatky v oblasti sledování a vymáhání pohledávek, nekoncepční vynakládání prostředků na činnosti, které nejsou následně dokončeny a není z nich žádný výstup, nepřiměřené a neodůvodněné najímání externích dodavatelů prací a služeb, nepřehledná evidence majetku).
- Příspěvková organizace Ministerstva informatiky Testcom neoprávněně založila obchodní společnost a neoprávněně pro tento účel použila peněžní prostředky státního rozpočtu.

Dodržování zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví:

- Účetnictví není vedeno tak, aby bylo prokazatelně správné, úplné a průkazné (v účetní evidenci není veden veškerý majetek, který evidenci podléhá, naopak je mnohdy účtováno o majetku, k němuž daný subjekt nemá příslušnost hospodařit).
- Inventarizace není prováděna v souladu se zákonem o účetnictví (chybné inventarizace závazků a dokladových spisů, nesprávné inventurní soupisy).

Dodržování zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole):

- Finanční kontrola dosud není ve všech případech organizována a prováděna tak, aby byla zajištěna přiměřená jistota, že podává včasné a spolehlivé informace o hospodaření, které jsou podkladem pro zajištění účinného řízení orgánů státní správy při plnění schválených záměrů a cílů.

Další nedostatky:

- Ve zřizovacích listinách není často správně vymezen majetek, k němuž má organizace právo hospodaření. To vedlo v některých případech k tomu, že byly převáděny nemovitosti a pozemky, na které byly uplatněny restituční nároky, nezkolaudované nemovitosti či byl převáděn i cizí majetek. Dohledání majetku státu po bývalých okresních úřadech zůstává i nadále nedořešeným úkolem.

- Proces transformace Českých drah, s. o., nebyl dobře připraven a zajištěn. Postup pro převod majetku nebyl určen, majetek ani nebyl protokolárně předán. Problematika se řešila až následně se všemi negativními dopady takového postupu (neexistoval věrohodný přehled o stavu a struktuře závazků a pohledávek, došlo k nesprávnému rozdělení bankovních účtů).

Ve 39 kontrolních akcích, jejichž kontrolní závěr byl schválen v roce 2005 a které byly podkladem pro tuto výroční zprávu, kontroloři NKÚ zjistili celkem 1 167 porušení různých zákonů. Porušení zákonů o účetnictví (č. 563/1991 Sb.), o zadávání veřejných zakázek (č. 199/1994 Sb.), o majetku České republiky (č. 219/2000 Sb.) a rozpočtových pravidel (zákon č. 218/2000 Sb.) byla nejfrekventovanější. Porušení zákona o účetnictví bylo zjištěno celkem ve 27 kontrolách, zákona o zadávání veřejných zakázek v 18 kontrolách, zákona o majetku ČR v 11 kontrolách a rozpočtových pravidel ve 21 kontrolách. Proporci výskytu jejich porušení ukazuje následující graf.

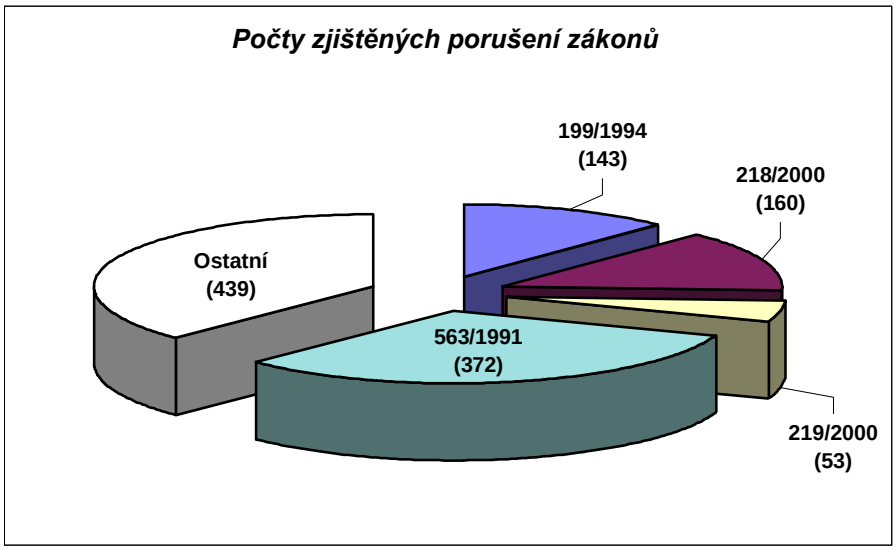

Ve vztahu k jednotlivým působnostem NKÚ daným zákonem o Nejvyšším kontrolním úřadu jsou výsledky realizace plánu kontrolní činnosti v roce 2005 následující:

Hospodaření se státním majetkem

Kontrolní akce zaměřené na hospodaření se státním majetkem opakovaně prokázaly řadu závažných nedostatků v této oblasti, zejména v evidenci, oceňování i následné inventarizaci majetku. Zjišťovány byly zejména:

- **neúplná evidence majetku,**
  např. kontrolní akce (dále jen „KA“) č. 04/42, KA č. 05/01, KA č. 05/03,
- **neprovádění inventarizace, příp. její neprůkaznost,**
  např. KA č. 04/33, KA č. 04/38, KA č. 05/02, KA č. 05/09,
- **převzetí majetku na základě neprůkazné inventarizace,**
  např. KA č. 05/01, KA č. 05/02,

- **nevedení majetku v účetnictví, příp. vedení majetku, s nímž nebyla kontrolovaná osoba příslušná hospodařit,**
  např. KA č. 04/16, KA č. 04/19, KA č. 04/33, KA č. 04/38, KA č. 04/42, KA č. 05/01,
- **nespecifikování pohledávek podle dlužníků a závazků podle věřitelů, příp. nedostatky ve sledování a vymáhání pohledávek,**
  např. KA č. 04/24, KA č. 04/30, KA č. 05/01, KA č. 05/15,
- **neprůkazné, neúplné a nesprávné účetnictví,**
  např. KA č. 04/16, KA č. 04/22, KA č. 05/03,
- **neplnění povinností zakladatele vůči státním podnikům,**
  např. KA č. 04/42.

Plnění státního rozpočtu

Kontrola plnění státního rozpočtu, zejména v oblasti výdajů tvořila významnou část uplatňování kontrolní působnosti NKÚ. Kontrola se ve zvýšené míře zaměřila na hledisko hospodárnosti, tj. zda vynaložením prostředků státního rozpočtu byla zabezpečena realizace vyhlášených záměrů a zda při tom byly uplatněny postupy respektující jejich optimální využití. Zjišťovány byly zejména:

- **neoprávněné použití prostředků v rozporu s účelem,**
  např. KA č. 04/16, KA č. 04/26, KA č. 04/33, KA č. 05/07, KA č. 05/09,
- **neodvedení příjmů do státního rozpočtu,**
  např. KA č. 04/16, KA č. 04/33,
- **použití rozpočtových prostředků k proplacení faktur bez doložení skutečně provedených prací, neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu (bez právního důvodu), převedení nevyčerpaných prostředků určených na financování programů do rezervního fondu,**
  např. KA č. 04/22, KA č. 05/03,
- **výdaje rozpočtových prostředků před provedením příslušného rozpočtového opatření nad výši rozpočtovanou k datu realizace výdaje,**
  např. KA č. 04/17, KA č. 04/18, KA č. 04/19,
- **pořízení dlouhodobého nehmotného majetku z běžných výdajů,**
  např. KA č. 04/16, KA č. 04/23,
- **nerespektování, resp. porušování povinnosti plnit úkoly nejhospodárnějším způsobem a používat prostředky státního rozpočtu na krytí nezbytných potřeb,**
  např. KA č. 04/16, KA č. 04/22, KA č. 04/24, KA č. 04/35, KA č. 05/02, KA č. 05/09,
- **porušování zákonných povinností vztahujících se k dani z nemovitostí, k dani z převodu nemovitostí a k dani z příjmů ze strany povinných osob a současně nedůsledné využívání zákonem daných oprávnění ze strany správců daní,**
  např. KA č. 04/39,
- **nevyúčtování záloh poskytnutých dodavatelům ke konci rozpočtového roku a nevrácení záloh přesahujících výši měsíčního plnění do rozpočtu, příp. jejich neoprávněné poskytování,**
  např. KA č. 05/07, KA č. 05/09,
- **nevyžádání souhlasu s registrací u některých akcí programového financování, tyto pak nebyly Ministerstvem financí posouzeny z hlediska hospodárnosti navrhované**

účasti státního rozpočtu a následně u nich došlo k enormnímu nárůstu vynaložených prostředků státního rozpočtu při jejich realizaci,
např. KA č. 05/09,

- **nedodržování stanovených závazných ukazatelů financování programů, příp. nerespektování principů programového financování a plnění podmínek účasti státního rozpočtu na financování akce,**
např. KA č. 04/16, KA č. 04/40,
- **účetní evidence o pohledávkách z titulu návratných finančních výpomocí nebyla a není vedena, navíc návratné finanční výpomoci nebyly ve státním rozpočtu a státním závěrečném účtu samostatně vykazovány a sledovány,**
např. KA č. 04/04,
- **nevyužití společensko-ekonomických hodnocení pro posouzení alternativ s cílem zabezpečit optimální řešení, priorita jednotlivých projektů je stanovována nekoncepčně, chybí strategie a koncepce tvorby dopravní infrastruktury,**
např. KA č. 04/25, KA č. 04/26,
- **nestanovení ukazatelů pro hodnocení účelnosti a efektivnosti vynaložených finančních prostředků v přijatých programových dokumentech,**
např. KA č. 04/31,
- **nesystematičnost při poskytování finančních prostředků, roztříštěnost systému poskytování podpor a jeho malá transparentnost,**
např. KA č. 05/05, KA č. 05/08,
- **absence základních koncepčních a metodických podkladů pro výkon kontroly účelného a hospodárného využití finančních prostředků státního rozpočtu ze strany správce kapitoly státního rozpočtu, příp. nedostatečná kontrolní činnost,**
např. KA č. 04/38, KA č. 05/06.

Hospodaření s prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob

Při kontrole hospodaření Hutnické zaměstnanecké pojišťovny s prostředky vybíranými na základě zákona na všeobecné zdravotní pojištění bylo zjištěno:

- **neopodstatněné a neoprávněné založení Nadačního fondu prevence zdraví,**
- **nedodržení zákonného postupu při tvorbě rezervního fondu a nedostatky při jeho čerpání,**
- **čerpání finančních prostředků provozního fondu v rozporu s příslušnými právními předpisy,**
KA č. 04/27.

Hospodaření s prostředky, za něž stát převzal záruky

Kontrola finančních prostředků poskytovaných z Fondu národního majetku České republiky (dále jen „FNM“) k odstranění starých ekologických zátěží prokázala, že

- **systém poskytování finančních prostředků na úhradu starých ekologických zátěží není od svého počátku upraven obecně závazným právním předpisem, ale pouze**

usneseními vlády, metodikami a smlouvami mezi FNM a nabyvatelem, příp. FNM a zhotovitelem,

- **systém řízení je nastaven tak, že v některých případech umožňuje navyšovat původně stanovenou výši prostředků a čerpat je až do výše garance bez dalšího výběrového řízení na zhotovitele,**
- **v I. pololetí 2005 narostlo čerpání finančních prostředků na zhruba dvojnásobek průměru předcházejícího období. Zjištěné nedostatky ve smluvních vztazích navíc oslabují pozici FNM a snižují jeho možnost zajištění řádného splácení všech závazků zhotovitele,**
- **zbývající závazek FNM představuje enormní finanční zátěž vůči státu,**

KA č. 05/11.

Hospodaření s prostředky poskytovanými České republice ze zahraničí

Výsledky kontroly finančních prostředků poskytovaných v rámci podpůrných programů Evropské unie ISPA a PHARE na opatření ke zlepšení životního prostředí ukázaly zásadní nedostatky:

- **nepřipravenost na přechod projektů ISPA na Fond soudržnosti po vstupu ČR do Evropské unie,**
- **do doby ukončení kontroly nebyly aktualizovány některé smluvní vztahy, které bylo nutné po vstupu ČR do Evropské unie a přechodu financování projektů ISPA do režimu Fondu soudržnosti upravit,**
- **smlouvy o spolufinancování v některých ustanoveních ztratily platnost a obsahovaly nepřesné nebo neplatné údaje,**

KA č. 04/20.

Hospodaření České národní banky

Působnost NKÚ při kontrole hospodaření České národní banky (dále jen „ČNB“) je zákonem vymezena pouze na oblast výdajů na pořízení majetku a výdajů na provoz ČNB. Při této kontrole bylo zjištěno, že

- **rozpočet ČNB sestavovaný v kontrolovaném období nezahrnoval všechny výdaje ani plánované příjmy. Nebylo možné z něj zjistit velikost a strukturu příjmů či zdrojů sloužících ke krytí rozpočtovaných výdajů ani saldo příjmů a výdajů vznikající z provozní činnosti,**
- **zákon o ČNB jednoznačně neurčuje, s jakým majetkem ČNB hospodaří. Vznikají tak pochybnosti, zda jde o majetek státu svěřený ČNB k hospodaření, nebo o vlastní majetek ČNB. Nejednoznačnost určení vlastnictví může způsobovat vážné problémy,**

KA č. 04/35.

Zadávání veřejných zakázek

Na nedostatky v zadávání veřejných zakázek NKÚ poukazuje v jednotlivých kontrolních závěrech i ve výročních zprávách již několik let. Alarmující je, že opakovaná

zjištění potvrzují nedostatečnou vůli či schopnost kontrolovaných osob tuto neudržitelnou situaci řešit. Jedná se přitom o oblast, která je velmi přísně sledována orgány Evropské unie a veřejností je chápána jako podhoubí možné korupce.

Porušení zákona o zadávání veřejných zakázek byla v odpovídajících kontrolovaných obdobích opakovaně zjišťována. K porušování jednotlivých ustanovení zákona docházelo prakticky ve všech fázích zadávacího procesu.

Tvorba podmínek veřejné obchodní soutěže

K porušování ustanovení zákona docházelo již před samotným započetím zadávací procedury, tedy před vyhlášením veřejné obchodní soutěže či učiněním výzvy zájemcům (zájemci), a to zejména:

- **prokazatelným jednáním s budoucím vítězným uchazečem již před učiněním výzvy,**
  např. KA č. 05/09,
- **uzavřením smlouvy o dílo, které je předmětem veřejné zakázky, ještě před zahájením výběrového řízení s tím, že zhotovitel je poté také vítězem následného výběrového řízení,**
  např. KA č. 05/07,
- **omezování konkurenčního prostředí nastavením podmínek veřejné zakázky natolik zužujícím způsobem, že vyvolává pochybnosti o tom, zda není přímo určena některému z budoucích uchazečů,**
  např. KA č. 04/24,
- **nesplněním požadavků zákona na podmínky soutěže a zadávací dokumentaci, zejména nedostatečným ekonomickým vymezením plnění veřejné zakázky,**
  např. KA č. 04/22, KA č. 04/24.

Vyhlášení veřejné obchodní soutěže (učinění výzvy zájemcům)

I přes opakovaná upozornění NKÚ stále docházelo k častému protizákonnému jednání, kterým zadavatelé buď obcházeli nutné použití předmětného zákona, nebo ho zcela ignorovali. Byly zjištěny zejména následující nedostatky:

- **naprostá negace existence zákona a zadání zakázky podléhající veřejné obchodní soutěži bez jakéhokoli zdůvodnění jedinému zájemci,**
  např. KA č. 04/40,
- **dělení větších zakázek na zakázky menší a přidělování těchto dílčích částí samostatně, ačkoliv zákon tento postup výslovně zakazuje,**
  např. KA č. 04/24,
- **obcházení povinnosti vyhlásit veřejnou obchodní soutěž pomocí rozšiřujícího výkladu zvláštních ustanovení zákona, zejména úpravy specializované zakázky nebo naléhavé potřeby,**
  např. KA č. 04/24, KA č. 04/26,
- **podhodnocování nebo nezhodnocení výše peněžitého závazku a jeho navyšování pomocí smluvních dodatků za účelem vyhnout se povinnosti vyhlásit veřejnou obchodní soutěž či obecněji za účelem použití méně náročné procedury,**
  např. KA č. 04/24, KA č. 04/33.

Hodnocení nabídek a výběr vítězného uchazeče (předběžných nabídek)

V rámci provedených kontrol bylo zjištěno množství pochybení v souvislosti s hodnocením nabídek, a to jak z hlediska existence nutných kvalifikačních předpokladů zájemce a z hlediska hodnocení úplnosti nabídky, tak i v samotném průběhu hodnocení a použitých kritériích. Např.:

- **nevylučování uchazečů na základě opožděně podaných nabídek, nesplnění povinných kvalifikačních předpokladů nebo obsahových podmínek zadání. Toto porušení by na první pohled bylo možno považovat z hlediska obecné nebezpečnosti protiprávního jednání za méně nebezpečné než například nevyhlašování obchodní veřejné soutěže. Kontrolní závěry ovšem v několika případech popisují situaci, kdy se při vyloučení zbytku uchazečů stal vítězem uchazeč, který požadavky zákona a zadání také nesplnil. V těchto případech jde o jakési obcházení zákonem přikázaného institutu hodnocení podle předem určených kritérií,**
  např. KA č. 04/22, KA č. 04/38, KA č. 05/09,
- **nedodržování povinností stanovených pro posuzování nabídek, tedy rozhodování pouze podle jednoho kritéria nebo dle kritérií v zadání neuvedených,**
  např. KA č. 04/26,
- **nedodržení podmínky dostatečně tržního prostředí, tedy nezrušení řízení o zadání veřejné zakázky v případě jediného zájemce/uchazeče i přes neexistenci jakéhokoli srovnání,**
  např. KA č. 04/24.

2.2 Kontrolní činnost ve vztahu ke státnímu závěrečnému účtu (finanční audit)

Cílem kontroly typu finančního auditu je vyjádřit názor, zda účetní závěrka kontrolované osoby (účetní jednotky) je sestavena ve všech významných ohledech v souladu s určeným rámcem účetního výkaznictví, zda podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a zda závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu jako součást státního závěrečného účtu, sestavený na podkladě účetních a finančních výkazů jednotlivých účetních jednotek v příslušné kapitole státního rozpočtu, je v souladu s požadavky stanovenými právními předpisy a jaká je vypovídací schopnost předkládaných informací z hlediska jejich úplnosti a spolehlivosti.

Cílem účetních a finančních výkazů ve veřejném sektoru je poskytování informací o finanční pozici, výkonu a vývoji finanční situace kontrolované osoby uživatelům těchto výkazů.

V souladu s ustanoveními § 20 a § 29 zákona č. 218/2000 Sb. (rozpočtových pravidel) a vyhlášky č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků, je cílem získávání údajů účetních závěrek za jednotlivé organizační složky státu a příspěvkové organizace jejich další zpracování v následné vícestupňové agregaci, pro kterou je důležitým předpokladem obsahová stejnorodost a správnost vymezených položek účetní závěrky, a tím srovnatelnost vykazování v účetní závěrce.

V roce 2005 byly skončeny kontrolní akce z plánu kontrolní činnosti pro rok 2004:

KA č. 04/17 Kontrola závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu Akademie věd České republiky,
KA č. 04/18 Kontrola závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu Státní úřad pro jadernou bezpečnost,
KA č. 04/19 Kontrola závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo spravedlnosti.

Předmětem těchto kontrolních akcí byl vždy příslušný závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu za předcházející účetní období.

Na základě zjištěné celkové nesprávnosti v účetní závěrce kontrolovaných osob při porovnání na hladinu významnosti stanovenou u jednotlivých kontrolovaných osob (viz následující graf) byla formulována stanoviska k účetním závěrkám jednotlivých kontrolovaných osob.

S výjimkou účetní závěrky Akademie věd České republiky žádná z účetních závěrek kontrolovaných osob nepodávala ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví v účetní závěrce sestavené v souladu s českými právními předpisy, a nebyla proto spolehlivým podkladem pro sestavení závěrečného účtu příslušné kapitoly státního rozpočtu.

Hladiny významnosti[1)] u jednotlivých kontrolovaných osob a zjištěná celková nesprávnost

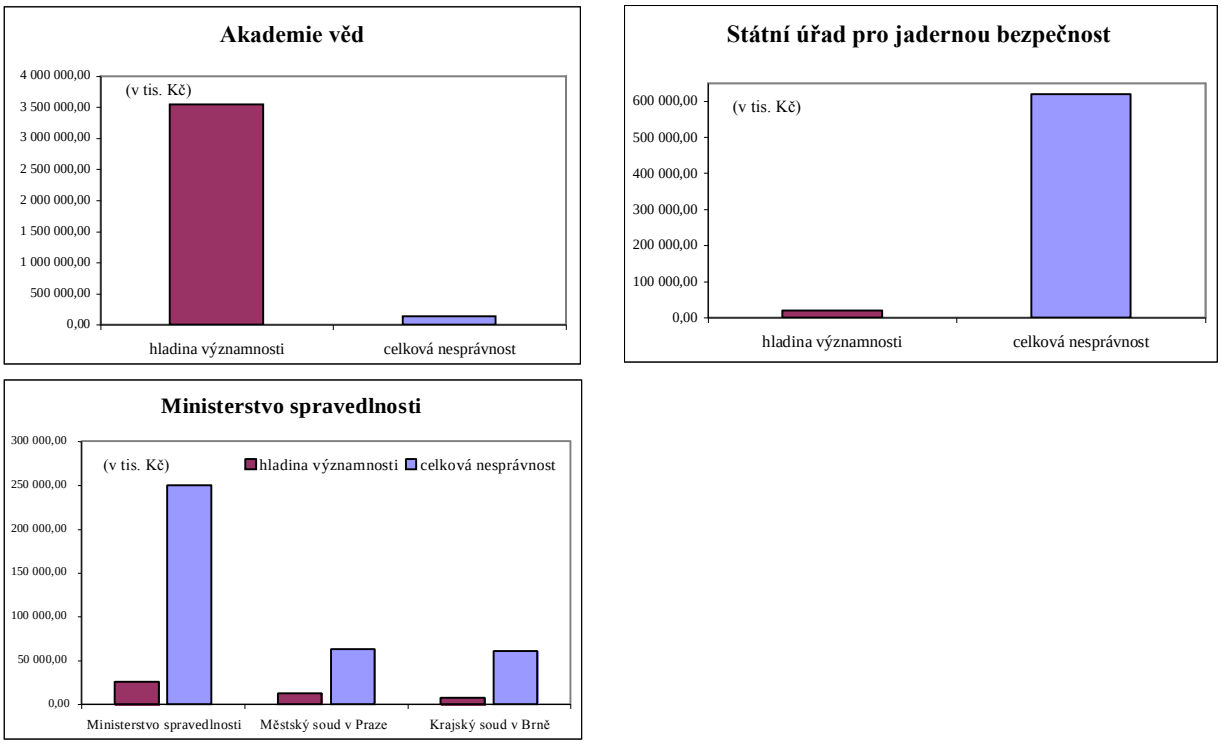

Zdroj: Kontrolní závěry NKÚ z kontrolních akcí typu finančního auditu.

[1)] Při finančním auditu stanoví kontrolující hladinu významnosti jako celkovou částku nesprávností, kterou bude považovat za významnou ve vztahu k účetní závěrce, o níž bude formulovat celkový závěr.

Společným výsledkem všech výše uvedených kontrolních akcí bylo také zjištění, že u všech kontrolovaných osob **docházelo ve velkém rozsahu k uskutečňování rozpočtových výdajů nad výši rozpočtovanou podle paragrafů a položek rozpočtové skladby před provedením rozpočtového opatření**. Tuto skutečnost definuje § 25 rozpočtových pravidel jako neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu a v návaznosti na § 44 tohoto zákona jde o porušení rozpočtové kázně.

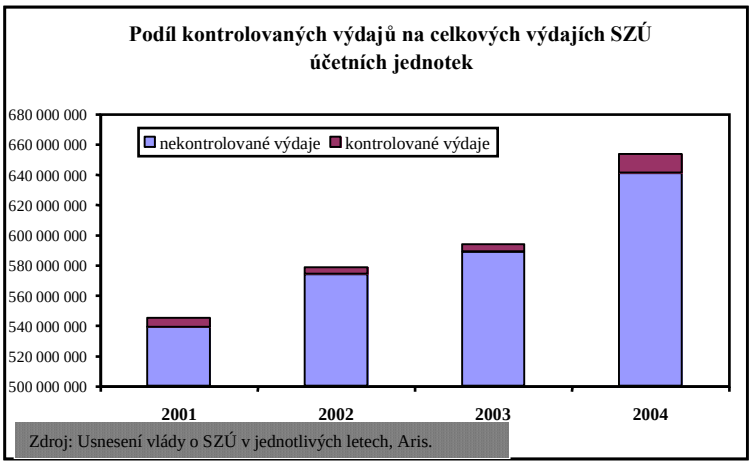

Předcházející graf uvádí dosavadní vývoj v nárůstu objemu výdajů státu, který NKÚ prověřil (v případě výdajů za rok 2004 dosud prověřuje) finančními audity (kontroly závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu). V souvislosti s celkovým záměrem úřadu docílit stavu, kdy je NKÚ schopen kontrolovat státní závěrečný účet, tj. kdy je schopen prověřit finančními audity statisticky významnou část státního rozpočtu (závěrečné účty kapitol státního rozpočtu), je z grafu zřejmé, jaké úsilí musí NKÚ ještě vynaložit, aby záměr naplnil. Následující schéma ukazuje, u kterých kapitol státního rozpočtu a v kterých letech NKÚ provedl finanční audit závěrečného účtu.

Tabulka č. 1 – Přehled finančních auditů

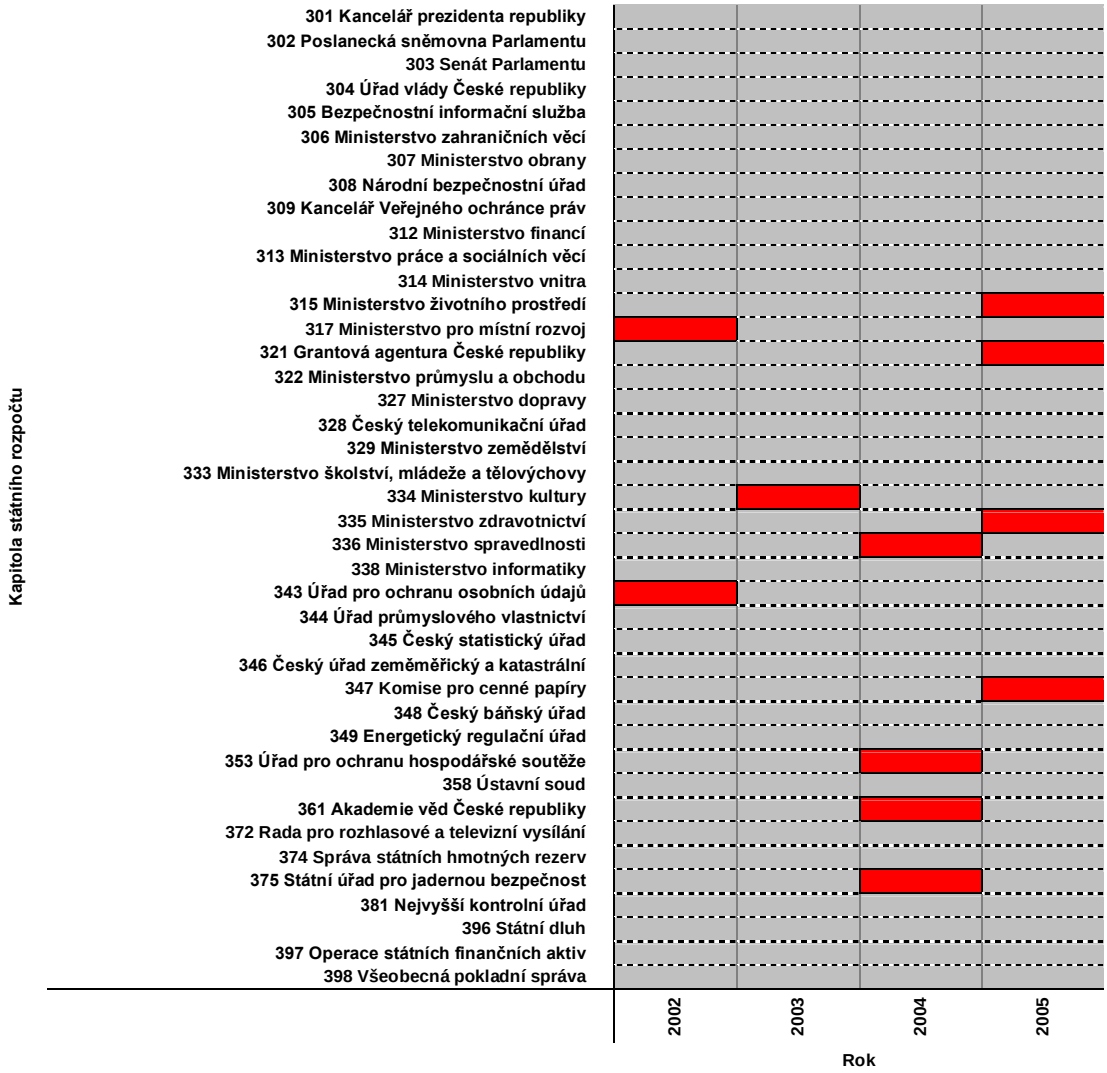

2.3 Součinnost s orgány činnými v trestním řízení

V roce 2005 podal NKÚ podle ustanovení § 8 odst. 1 trestního řádu na základě zjištění z kontrolních akcí tři oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že mohl být spáchán trestný čin.

Tabulka č. 2 – Přehled předaných oznámení

Číslo KA	Zjištění	Znaky skutkové podstaty podle trestního zákona	Výsledek šetření
04/32	Použití dotace na jiný účel	§ 250b	dosud neuzavřeno
04/38	Pochybnosti o postupu při zadání veřejné zakázky	§ 255	dosud neuzavřeno
05/16	Doložení žádosti o dotaci nevěrohodnými doklady	§ 176, § 250b	dosud neuzavřeno

Orgány činné v trestním řízení si v roce 2005 vyžádaly součinnost NKÚ celkem v 28 případech. Na jejich žádosti jim NKÚ poskytl kontrolní protokoly z příslušných kontrolních akcí a prezident, resp. viceprezident NKÚ zbavil podle § 23 zákona o NKÚ z důvodu důležitého státního zájmu 33 zaměstnanců povinnosti mlčenlivosti, aby mohli podat výpověď k objasnění prošetřovaných skutečností nebo aby mohli být vyslechnuti jako svědci.

2.4 Projednávání kontrolních závěrů v orgánech Parlamentu a ve vládě

Základním cílem činnosti NKÚ je pozitivně ovlivňovat hospodaření s majetkem státu včetně finančních prostředků poukazováním na nedostatky v dodržování právních předpisů, na nesprávnosti a rizika možných ztrát, na nehospodárnost a neúčelnost při vynakládání finančních prostředků ze státního rozpočtu.

Kontrolní závěry, které jsou výsledkem kontrolní činnosti NKÚ a shrnují a vyhodnocují skutečnosti zjištěné při kontrole, jsou důležitým zdrojem informací pro Parlament a vládu, které v rámci svých pravomocí mohou zjednat nápravu zjištěných nedostatků. Teprve realizací opatření k nápravě zjištěných nedostatků, resp. jejich odstraněním může být potvrzeno dosažení cílů kontroly, neboť skutečné dopady (realizované výsledky) vyvolané schválenými kontrolními závěry jsou hlavním kritériem účinnosti kontrolní práce NKÚ.

Podvýbor pro kontrolu rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny zařadil v průběhu roku 2005 na program svého jednání celkem 24 kontrolních závěrů NKÚ[2)].

Následující graf znázorňuje stav projednávání kontrolních závěrů v podvýboru pro kontrolu v roce 2005 z hlediska přijatého následného postupu.

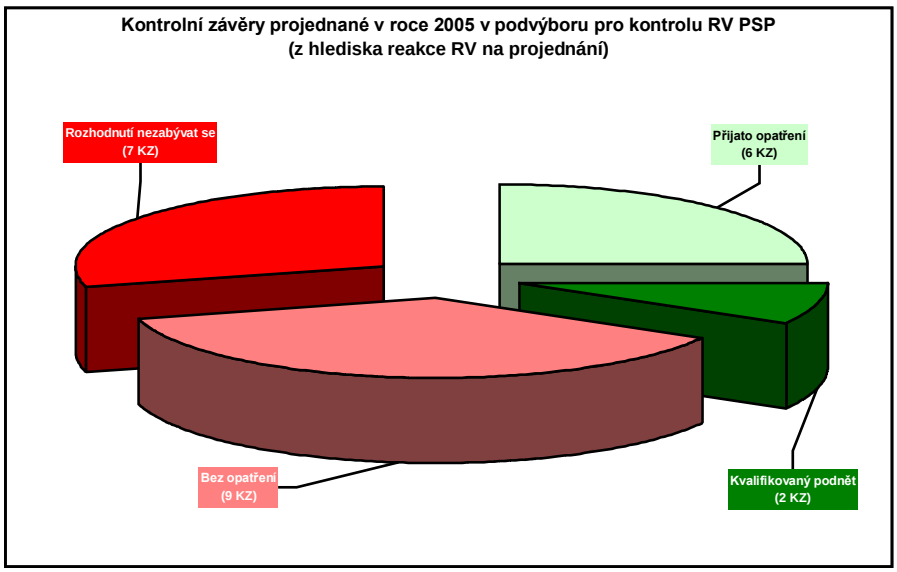

[2)] Čtyři kontrolní závěry patřily mezi ty, které byly orgány NKÚ schváleny v roce 2005, 20 kontrolních závěrů bylo z těch, které byly orgány NKÚ schváleny v předchozích letech. Projednávání kontrolních závěrů není časově vázáno na rok schválení v orgánech NKÚ.

Vláda zařadila do programů jednání svých schůzí v roce 2005 celkem 26 kontrolních závěrů NKÚ ze 39, které byly orgány NKÚ schváleny v roce 2005 (viz následující graf). Kontrolní závěry byly projednány vždy spolu se stanovisky příslušných ústředních orgánů, popř. ostatních dotčených subjektů. Projednáno bylo 25 kontrolních závěrů, ve 24 případech bylo přijato usnesení vlády. V jednom případě vláda projednání přerušila.

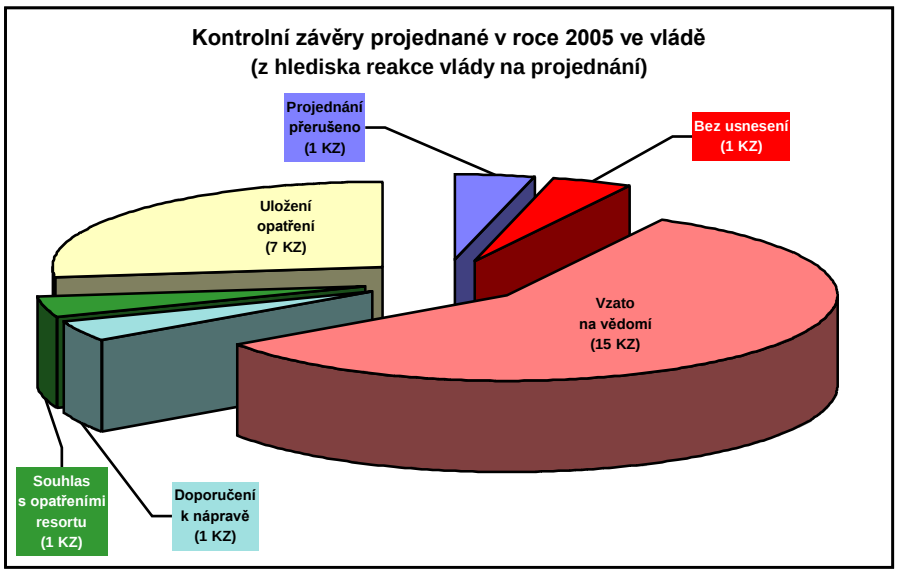

Následující dva grafy znázorňují vývoj ročně projednaných kontrolních závěrů NKÚ (dále jen „KZ“) na schůzích vlády. První graf ukazuje, že celkový počet projednávaných kontrolních závěrů od roku 2003 roste (v roce 2002 – 31 KZ, 2003 – 30 KZ, 2004 – 33 KZ, 2005 – 45 KZ). V druhém grafu je ukázáno, že tento pozitivní trend je negativně ovlivněn výrazným nárůstem projednání kontrolních závěrů, z nichž není přijato žádné opatření (od zhruba 1/3 takových KZ v roce 2002 až po více než 2/3 v roce 2005).

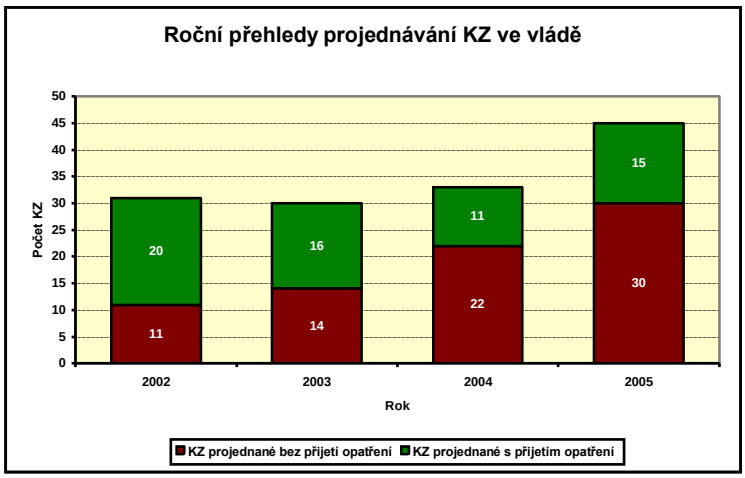

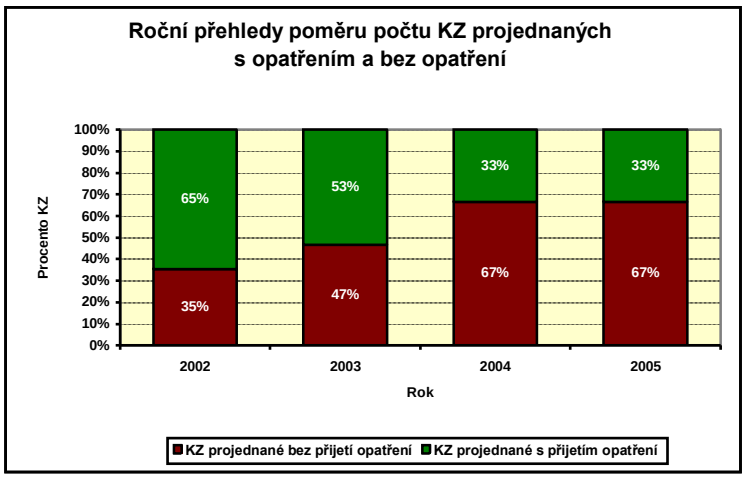

Analogickou situaci ve vztahu k podvýboru pro kontrolu rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny znázorňují další dva grafy. Horní graf ukazuje vzrůstající počet projednávaných kontrolních závěrů od roku 2003 (v roce 2003 – 5 KZ, 2004 – 5 KZ, 2005 – 24 KZ), v dolním je ukázáno, že i zde výrazně roste počet kontrolních závěrů projednaných bez přijetí opatření, resp. s rozhodnutím nezabývat se jimi (v roce 2003 – 2 KZ, 2004 – 2 KZ, 2005 – 16 KZ).

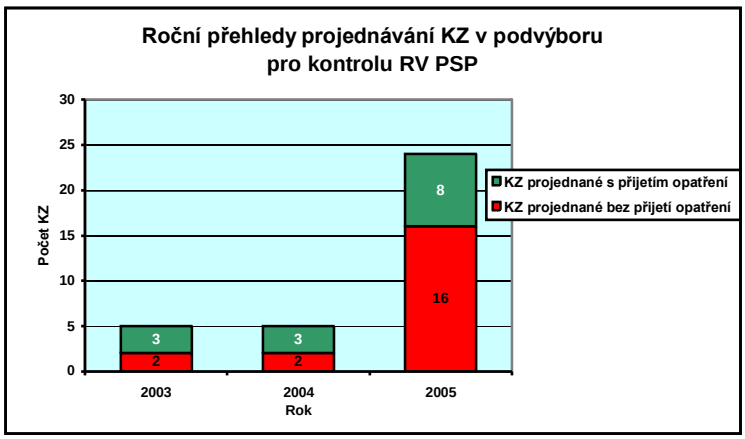

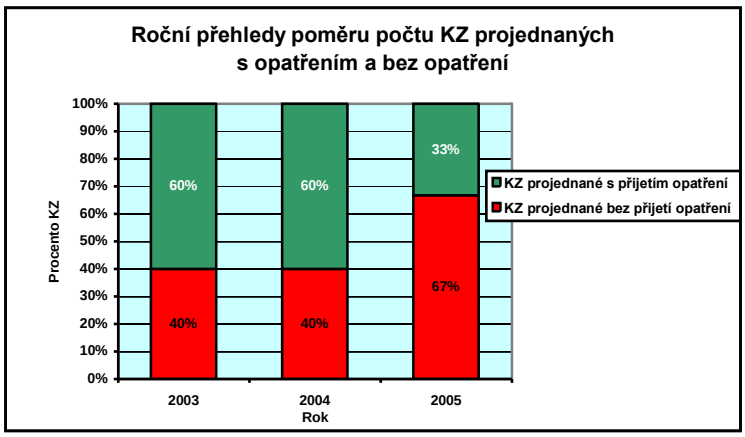

II. Finanční zhodnocení přínosu kontrolní činnosti

1. Souhrnné finanční zhodnocení kontrolních akcí

Finanční zhodnocení přínosu kontrolní činnosti je vyjádřeno prostřednictvím tří základních ukazatelů finančního zhodnocení kontrolních akcí[3)]:

a) Objem finančních prostředků a hodnota majetku státu, které byly kontrolovány

Ukazatel je především informativní a vypovídá o rozsahu kontrolních akcí. Může být významně ovlivněn jak předmětem kontroly, tak kontrolovaným obdobím, kdy je např. v rámci jedné kontrolní akce kontrolována určitá oblast za několik rozpočtových let.
Kontrolními akcemi, jejichž kontrolní závěr byl schválen v roce 2005, byly zkontrolovány finanční prostředky a majetek státu v celkovém objemu **353,2 mld. Kč**.

b) Nedostatky, které jsou podkladem pro vymáhání finančních prostředků nebo vydání majetku státu

Ukazatel shrnuje případy, u kterých lze ztrátu prokazatelně vyjádřit. Konkrétní kontrolní zjištění vztahující se k těmto případům mohou být využita příslušnými správními úřady a orgány pro vymáhání finančních prostředků nebo k přijetí opatření zamezujících neoprávněnému nakládání se státním majetkem. Na základě těchto kontrolních zjištění NKÚ v odůvodněných případech naplňuje svoji oznamovací povinnost územním finančním orgánům, stanovenou právními předpisy.
U kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl schválen v roce 2005, jde o celkový objem téměř **5,7 mld. Kč**.

c) Hodnota finančních prostředků a majetku státu, u kterých byly kontrolou zjištěny nedostatky

Ukazatel je interně zpracován jako kvalifikovaný hodnotový odhad kontrolních zjištění, NKÚ jej zpřesňuje standardním dělením do různých druhů nedostatků.

1. Ztráty zaviněné jednáním kontrolovaných osob:
   - majetek státu – přímé ztráty,
   - majetek státu – nepřímé ztráty,
   - prostředky veřejných rozpočtů – příjmová část,
   - prostředky veřejných rozpočtů – výdajová část (přímé ztráty),
   - prostředky veřejných rozpočtů – výdajová část (nepřímé ztráty),
   - prostředky, za něž převzal stát záruky,
   - prostředky poskytnuté České republice ze zahraničí.
2. Rizika, která by mohla vést ke vzniku škod:
   - nedostatky při provádění inventarizace majetku,
   - nedostatečná ochrana majetku státu před neoprávněnou manipulací třetími osobami,
   - nedostatky smluv, které mohou vést ke ztrátám,
   - neúplné, neprůkazné a nesprávné účtování,

[3)] Kromě výsledků kontrolní činnosti, které lze tímto způsobem finančně vyjádřit, existuje celá řada dalších finančně neocenitelných přínosů. Jedná se zejména o poznatky z kontrol, které mohou být využity v legislativní činnosti, ale také o preventivní působení kontroly směrem k ostatním potenciálním kontrolovaným osobám, ke kterému přispívá mj. veřejná dostupnost kontrolních závěrů.

- ostatní zjištění – porušení ustanovení zákona o účetnictví,
- nedostatky v dodržování zákona o zadávání veřejných zakázek.

Finanční zhodnocení přínosu kontrolní činnosti při finančním auditu je vyjádřeno prostřednictvím následujících ukazatelů:

- objem kontrolovaného majetku, zdrojů, příjmů, výdajů, nákladů a výnosů,
- celková nesprávnost zjištěná v účetní závěrce členěná podle jednotlivých účetních a finančních výkazů,
- celková nesprávnost v závěrečném účtu kapitoly státního rozpočtu,
- ostatní zjištění vyjádřená finančním objemem (např. porušení rozpočtové kázně).

Strukturu finančního zhodnocení přínosu kontrolní činnosti v roce 2005 znázorňuje následující graf.

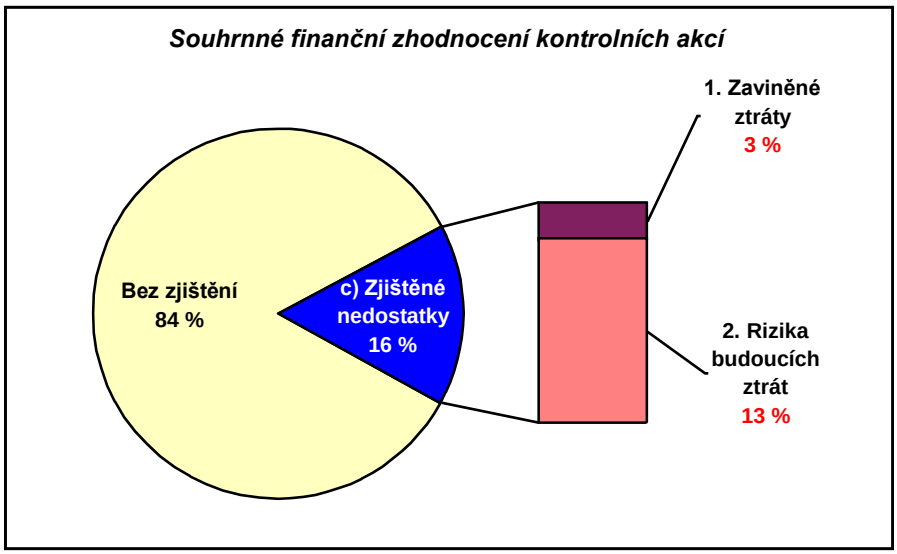

2. Plnění oznamovací povinnosti podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků

V roce 2005 bylo na základě výsledků jedenácti kontrolních akcí v rámci oznamovací povinnosti podle zákona č. 337/1992 Sb. odesláno celkem **28** oznámení příslušným finančním úřadům, která se týkala výdajové stránky státního rozpočtu, a to zejména neoprávněného použití rozpočtových prostředků z hlediska jejich účelu či časového použití. Odeslaná oznámení se v souhrnu týkala částky ve výši **1 736 384 702 Kč.**

Tabulka č. 3 – Přehled porušení právních předpisů, na jejichž základě byla v roce 2005 odeslána oznámení finančním úřadům

Porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 30 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb.		
	Počet oznámení	**Celkem v Kč**
Porušení ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb.	**3**	**7 390 145**
Porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 44 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb.		
	Počet oznámení	**Celkem v Kč**
Porušení ustanovení § 21 zákona č. 218/2000 Sb.	**15**	**67 824 196**
Porušení ustanovení § 25 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb.	**4**	**19 238 370**
Porušení ustanovení § 6 odst. 1 písm. i) zákona č. 218/2000 Sb.	**1**	**27 632 361**
Porušení ustanovení § 13 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb.	**1**	**1 611 871 698**
Porušení ustanovení § 2 odst. 1 nařízení vlády č. 310/2000 Sb.	**2**	**2 427 932**
Porušení daňové povinnosti podle zákona č. 586/1992 Sb.		
	Počet oznámení	**Celkem v Kč**
Porušení ustanovení § 35a odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb.	**2**	**nevyčísleno**

III. Zhodnocení ostatní činnosti

1. Další činnost NKÚ související s kontrolní činností

1.1 Stanoviska ke zprávě o průběžném plnění státního rozpočtu a k návrhu státního závěrečného účtu

NKÚ předkládal Poslanecké sněmovně stanoviska k vládnímu návrhu státního závěrečného účtu za rok 2004 a ke zprávě vlády o plnění státního rozpočtu za 1. pololetí 2005 na základě ustanovení § 5 zákona o NKÚ.

Ve stanovisku k návrhu státního závěrečného účtu za rok 2004 konstatoval NKÚ dodržení rozpočtového záměru v mezích zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2004. Ze střednědobé perspektivy fiskálního vývoje i z hlediska porovnání výsledků hospodaření minulých rozpočtových let je však výše deficitu hospodaření roku 2004 stále ještě druhým nejvyšším záporným výsledkem salda státního rozpočtu. Poprvé v historii tvorby státního rozpočtu se do příjmů promítly zdroje z Evropské unie a výdaje do rozpočtu Evropské unie. Kontrolní činností NKÚ jsou opakovaně zjišťovány nedostatky při výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, při výběru daní a vymáhání daňových nedoplatků a uložených pokut. Materiál se rovněž ve větší míře neorientuje na stránku výstupů, tedy efektů (přínosů) jednotlivých činností a programů financovaných vládou. NKÚ se ve své kontrolní činnosti velmi často setkává s naprostou absencí hodnotících kritérií účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti, a to jak na straně rozpočtem financovaných organizací a realizátorů rozpočtových programů, tak i u samotných správců kapitol.

Ve stanovisku NKÚ ke zprávě vlády o plnění státního rozpočtu za 1. pololetí 2005 bylo mj. konstatováno, že zásadní vliv na plnění rozpočtu roku 2005 má zákon č. 1/2005 Sb., kterým se mění zákon o rozpočtovém určení daní, a dále je plnění ovlivněno novelami daňových zákonů provedenými v rámci koncepce reformy veřejných financí. NKÚ opakovaně upozorňuje na negativní tendenci v dlouhodobém vývoji (nárůstu) vládního dluhu, ovlivněnou zejména schodkovým hospodařením státního rozpočtu. Rizikem v dalším vývoji je fakt, že vysoké tempo růstu rozpočtových deficitů bylo dosud kompenzováno inkasem privatizačních příjmů, jejichž vliv postupně oslabuje.

1.2 Stanoviska k návrhům právních předpisů

Podle ustanovení § 6 zákona o NKÚ jsou obě komory Parlamentu a jejich orgány oprávněny vyžádat si od NKÚ stanoviska k návrhům právních předpisů týkajících se rozpočtového hospodaření, účetnictví, státní statistiky a výkonu kontrolní, dozorové a inspekční činnosti. Uvedené orgány v roce 2005 tohoto práva nevyužily. Podvýbor pro problematiku korupce ustavený při výboru pro obranu a bezpečnost Poslanecké sněmovny si vyžádal zpracování přehledu konkrétních zjištění a doporučení NKÚ k legislativním úpravám obsažených v kontrolních závěrech NKÚ publikovaných v období 1993 – 2004.

V meziresortním připomínkovém řízení podle Legislativních pravidel vlády obdržel NKÚ v roce 2005 k posouzení z hlediska své působnosti celkem 250 návrhů právních předpisů. Konkrétní připomínky uplatnil celkem k 31 návrhům.

Tabulka č. 4 – Přehled meziresortního připomínkového řízení

Posuzované právní předpisy	**Počet posuzovaných návrhů**	**Počet návrhů, k nimž byly uplatněny připomínky na základě poznatků z kontrolní činnosti NKÚ**
Zákony upravující problematiku v kontrolní působnosti NKÚ	16	11
Prováděcí předpisy k zákonům upravujícím problematiku v kontrolní působnosti NKÚ	30	10
Ostatní právní předpisy	204	10

1.3 Hodnocení zpráv zasílaných NKÚ podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)

V souladu se zákonem o finanční kontrole orgány veřejné správy spolupracují při zajišťování přiměřeného a účinného systému finanční kontroly s NKÚ, kterému na vyžádání poskytují informace pro zpracování jeho plánu kontrolní činnosti (údaje o programech a záměrech svých finančních kontrol, o jejich výkonu a výsledcích). V rámci přípravy plánu kontrolní činnosti na rok 2006 NKÚ vybrané správce rozpočtových kapitol o poskytnutí těchto informací požádal. K obdrženým zprávám lze konstatovat:

- nebyly vždy zpracovány v souladu s vyhláškou, kterou se provádí zákon o finanční kontrole;
- v řadě případů neobsahovaly plány kontrolní činnosti na příští období;
- vesměs neobsahovaly skutečnosti, které by souvisely s činností vnitřního kontrolního systému ve vztahu ke zjištěným nedostatkům z kontrol prováděných NKÚ;
- hlavní nedostatky, výsledky kontrol a charakteristiky přijatých opatření byly zpravidla uvedeny v obecné rovině, bez možnosti jiného než orientačního využití pro přípravu kontrolní činnosti NKÚ;
- závažné nedostatky zjištěné kontrolami NKÚ se často vyskytly v oblastech, které vnitřní finanční kontrola či interní audit v daném období neprověřovaly.

2. Plnění povinností vůči veřejnosti

2.1 Publikační činnost

V roce 2005 bylo ve čtyřech částkách XIII. ročníku Věstníku NKÚ publikováno 41 kontrolních závěrů. Zároveň byly zveřejňovány všechny informace o působnosti,

organizační struktuře a činnosti NKÚ na webových stránkách úřadu. «www.nku.cz» navštívilo v roce 2005 více než 16 tisíc zájemců.

2.2 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2005 bylo zaevidováno pouze **11** písemných žádostí o poskytnutí informace, přičemž v žádném případě nebylo vydáno rozhodnutí o neposkytnutí informace. Obsahem žádostí byly dotazy ke kontrolní činnosti NKÚ, které byly vyřízeny předáním kontrolních závěrů anebo odkazem na informace zveřejněné na webových stránkách NKÚ. Informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím poskytuje NKÚ nadále bezplatně.

2.3 Podání občanů

V roce 2005 obdržel NKÚ **614** podání občanů, což je oproti roku 2004 pokles o 13 %.

Tabulka č. 5 – Vývoj počtu došlých podání a jejich využitelnosti

	2000	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Celkový počet podání	658	702	727	636	707	614
Využitelná podání v %	39,9	39,0	38,9	37,8	39,3	33,4

Struktura věcného zaměření obsahu podání se v posledních letech příliš neměnila a dá se říci, že kopíruje aktuální společenské problémy. Třetina podání se týkala ryze soukromoprávních sporů a každé sedmé podání směřovalo proti orgánům územní samosprávy. Mezi orgány státní správy a státem zřízenými právnickými osobami byl nejčastěji předmětem kritiky Pozemkový fond ČR.

3. Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráci v roce 2005 ovlivnil vstup České republiky do Evropské unie a iniciativy kontaktního výboru vedoucích představitelů nejvyšších kontrolních institucí zemí Evropské unie. V rámci kontaktního výboru funguje celá řada pracovních skupin, do jejichž činnosti se NKÚ významně zapojil. Důraz byl kladen na multilaterální spolupráci spojenou se členstvím NKÚ v pracovních skupinách INTOSAI (Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí) a EUROSAI (Evropská organizace nejvyšších kontrolních institucí), kde NKÚ podpořil strategii v oblasti rozvoje paralelních kontrol. Bilaterální spolupráce NKÚ probíhala na základě dlouhodobě vybudovaných kontaktů s nejvyššími kontrolními institucemi Dánska, Německa, Slovenska, Rakouska, Rumunska a Velké Británie.

Významnou událostí mezinárodní spolupráce nejvyšších kontrolních institucí zemí Evropské unie byla schůzka kontaktního výboru jejich nejvyšších představitelů, která se uskutečnila v prosinci ve Stockholmu. V závěru jednání bylo schváleno prohlášení kontaktního výboru k úloze externího auditu v rámci odpovědnosti za finanční prostředky Společenství.

Zasedání VI. kongresu EUROSAI v Bonnu, jehož hlavním cílem byla výměna informací a zkušeností mezi nejvyššími kontrolními institucemi Evropy v oblasti auditu veřejných příjmů se svým významem zařadilo mezi nejdůležitější akce EUROSAI v roce 2005.

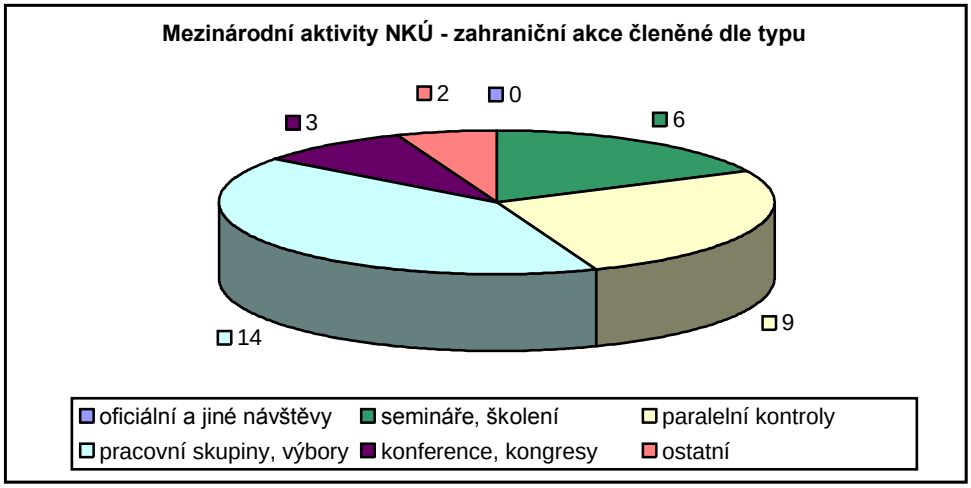

NKÚ v roce 2005 zorganizoval v České republice 25 mezinárodních akcí. V této souvislosti je třeba zmínit 4. schůzku výkonného výboru pracovní skupiny INTOSAI pro kontrolu životního prostředí, které se zúčastnilo 34 delegátů z nejvyšších kontrolních institucí ze 16 zemí a svým významem vzbudila zájem jak českých, tak zahraničních institucí. Velký přínos pro podporu užší multilaterální spolupráce měla také schůzka prezidentů nejvyšších kontrolních institucí zemí Visegradské skupiny V4+2, tj. Maďarska, Polska, České republiky, Slovenska, Rakouska a Slovinska. S velkým ohlasem se setkala rovněž schůzka členů vzdělávacího výboru EUROSAI, jehož hlavním cílem je spolupracovat s Řídící radou EUROSAI v oblasti vzdělávání auditorů nejvyšších kontrolních institucí EUROSAI.

V rámci bilaterální kooperace probíhala v roce 2005 zejména spolupráce s NKÚ Slovenské republiky, která spočívala v provádění paralelních kontrol v oblasti správy daní a v oblasti azylových zařízení. Nově byla zahájena společná kontrola na téma plnění mezinárodních závazků při nakládání s nebezpečnými odpady. Paralelní kontrolu zaměřenou na ekologické projekty a opatření v povodí řeky Dyje realizoval NKÚ společně s Účetním dvorem Rakouska.

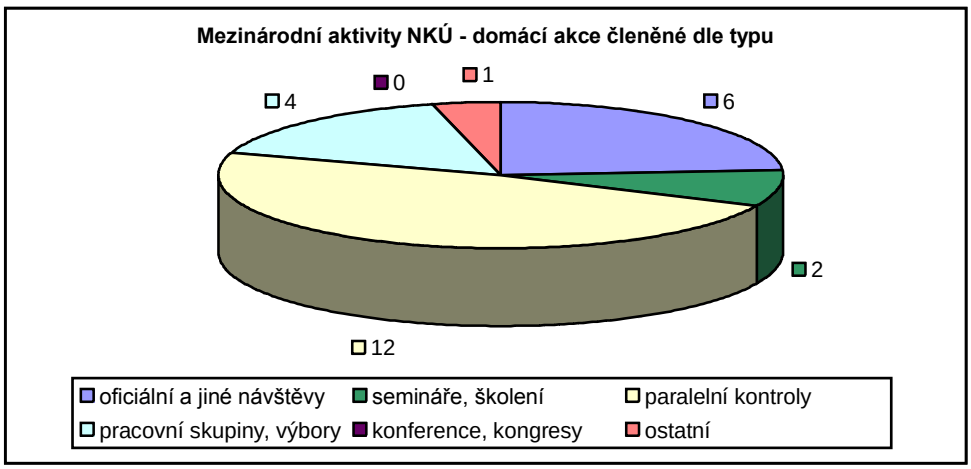

4. Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly NKÚ

4.1 Hospodaření v roce 2005

Zákonem č. 675/2004 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2005, byl NKÚ schválen rozpočet jeho kapitoly, který byl v průběhu roku upraven šesti rozpočtovými opatřeními. Rozpočtovým opatřením, schváleným usnesením rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny č. 502 dne 2. března 2005, byly zvýšeny závazné ukazatele „Výdaje celkem" a „Výdaje na financování programů" o částku 15 000 tis. Kč z rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa. Provedení ostatních pěti rozpočtových opatření bylo v pravomoci NKÚ a nemělo dopad na výši závazných ukazatelů.

Tabulka č. 6 – Plnění závazných ukazatelů

Ukazatel	**Schválený rozpočet (v tis. Kč)**	**Upravený rozpočet (v tis. Kč)**	**Plnění (v tis. Kč)**	**Plnění (v %)**
SOUHRNNÉ UKAZATELE				
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a dotace celkem	1 113	1 113	40 820*)	3 667,56
Výdaje celkem	460 894	475 894	490 342*)	103,04
DÍLČÍ UKAZATELE VÝDAJŮ				
Jednotné dílčí ukazatele:				
Platy zaměst. a ostatní platby za proved. práci	227 746	227 746	224 345	98,51
z toho: platy zaměstnanců	208 124	208 124	208 122	100,00
Povinné pojistné hrazené zaměstnavatelem	79 711	79 711	78 358	98,30
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	4 162	4 162	4 162	100,00
Výdaje na financování programů	65 670	80 670	119 011*)	147,53
Specifické dílčí ukazatele:				
Platy funkcionářů NKÚ	16 988	16 988	14 318	84,29
Náhrady výdajů spojených s výkonem funkce	3 223	3 223	2 459	76,29
Neinvestiční transfery mezinár. organizacím	120	120	80	66,34

*) *Včetně převodu z rezervního fondu ve výši 38 341 tis. Kč.*

Příjmy

Vlastní příjmy činily 2 479 tis. Kč, tj. 222,72 % rozpočtu. V tabulce jsou uvedeny příjmy zahrnující převod mimorozpočtových prostředků z rezervního fondu.

Výdaje

Celkové výdaje bez mimorozpočtových prostředků byly čerpány v částce 452 001 tis. Kč, tj. na 94,98 % upraveného rozpočtu. Údaj uvedený v tabulce zahrnuje použité mimorozpočtové prostředky rezervního fondu.

Běžné výdaje se podílejí na čerpání rozpočtu 83,88 %, kapitálové výdaje 16,12 %.

Nejvyšší podíl zaujímají výdaje na platy a s nimi související výdaje (62,58 %) a dále výdaje na programové financování (24,27 %).

Všechny závazné ukazatele rozpočtové kapitoly NKÚ byly v roce 2005 dodrženy.

Rezervní fond

Z nedočerpaných limitů výdajů na programové financování byla do rezervního fondu převedena celkem částka 22 749 tis. Kč.

4.2 Investiční výdaje

Investiční výdaje byly vynaloženy na rozvoj a obnovu materiálně-technické základny NKÚ, zejména v oblasti informačních a komunikačních technologií a reprodukce majetku.

Celkem bylo vynaloženo 79 041 tis. Kč včetně mimorozpočtových prostředků rezervního fondu.

4.3 Povinný audit

Roční účetní závěrka NKÚ byla ve smyslu ustanovení § 33 odst. 3 zákona o NKÚ ověřena auditorem bez výhrad.

4.4 Interní audit

Činnost odboru interního auditu v roce 2005 vycházela v plném rozsahu ze zákona o finanční kontrole ve veřejné správě a navazujících norem.

V roce 2005 odbor interního auditu provedl a ukončil v souladu s ročním plánem interního auditu, schváleným viceprezidentem NKÚ, celkem čtyři audity.

Tabulka č. 7 – Přehled interních auditů provedených v roce 2005

Číslo auditu	**Typ auditu**	**Věcné zaměření auditu**	**Uložená opatření**
04/03	audit výkonu	Audit čerpání rozpočtových prostředků a zařazení zaměstnanců do platové třídy	**3**
05/01	audit systému	Audit správy pohledávek a řešení škod a poskytování příplatků vedoucím skupin kontrolujících	**8**
05/02	následný audit	Audit plnění opatření k odstranění nedostatků zjištěných audity č. 02/03 – Audit účinnosti vnitřního kontrolního systému, č. 03/01 – Audit čerpání rozpočtových prostředků a č. 03/02 – Audit účinnosti vnitřního kontrolního systému	**5**
05/03	audit výkonu	Audit účtování cestovních náhrad – tuzemské cesty	**7**

Za účelem odstranění nedostatků zjištěných audity uložili viceprezident a prezident NKÚ odpovídající opatření, jejichž plnění probíhá podle harmonogramu a je pravidelně sledováno ředitelkou odboru.

5. Personální zajištění činnosti NKÚ

K 31. 12. 2005 pracovalo na NKÚ 518 zaměstnanců, z toho 200 na 19 územních pracovištích. V kontrolní sekci pracovalo 366 zaměstnanců, tj. o 7 % více než v roce 2004. V průběhu roku 2005 vzniklo nové oddělení pro kontrolu prostředků poskytnutých České republice ze zahraničí.

Tabulka č. 8 – Věková struktura zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2005 ve srovnání s rokem 2004

Věková struktura	Počet zaměstnanců	Podíl v % 2005	Podíl v % 2004
do 20 let	0	0,00	0,00
21 – 30	85	16,41	12,99
31 – 40	68	13,13	14,02
41 – 50	135	26,06	27,63
51 – 60	179	34,55	37,11
61 a více	51	9,85	8,25
Celkem	**518**	**100,00**	**100,00**

K 31. 12. 2005 pracovalo na NKÚ 293 žen (tj. 56,56 %) a 225 mužů (tj. 43,44 %) z celkového počtu 518 zaměstnanců.

Tabulka č. 9 – Věková struktura zaměstnanců NKÚ podle pohlaví

Věková struktura	Ženy	Muži	Podíl v % ženy	Podíl v % muži
do 20 let	0	0	0,00	0,00
21 – 30	44	41	15,02	18,22
31 – 40	47	21	16,04	9,33
41 – 50	90	45	30,72	20,00
51 – 60	94	85	32,08	37,78
61 a více	18	33	6,14	14,67
Celkem	**293**	**225**	**100,00**	**100,00**

Kvalifikační struktura zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2005 ve srovnání s rokem 2004 je uvedena v tabulce č. 10 a vychází z klasifikace kmenových oborů vzdělání, tzv. KKOV. Vysokoškolské vzdělání je pak rozděleno podle oboru studia.

Tabulka č. 10 – Kvalifikační struktura zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2005 ve srovnání s rokem 2004

Kvalifikace/vzdělání	Praha	Oblastní odbory	Celkem 2005	Celkem 2004	% z celkového počtu 2005	% z celkového počtu 2004
základní	2	0	2	2	0,39	0,41
střední	3	1	4	5	0,77	1,03
střední s výučním listem	22	1	23	22	4,44	4,54
střední s maturitou	65	23	88	89	16,99	18,35
vysokoškolské (vč. bakalářského)	226	175	401	367	77,41	75,67
Celkem	318	200	518	485	100,00	100,00
Vysokoškolské – z toho					**% z VŠ vzdělání**	
- právnické	38	21	59	50	14,71	13,62
- bakalářské právnické	5	7	12	12	2,99	3,27
- ekonomické	89	71	160	133	39,90	36,24
- bakalářské ekonomické	1	2	3	2	0,75	0,55
- technické	41	44	85	75	21,20	20,44
- přírodovědecké	6	1	7	8	1,75	2,18
- zemědělské	11	16	27	29	6,73	7,90
- ostatní	34	13	47	57	11,72	15,53
- bakalářské ostatní	1	0	1	1	0,25	0,27

Tabulka č. 11 – Kvalifikační struktura zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2005 podle pohlaví

Kvalifikace/vzdělání	Ženy	Muži	Celkem 2005	Podíl v % ženy	Podíl v % muži
základní	1	1	2	0,34	0,44
střední	4	0	4	1,37	0,00
střední s výučním listem	11	12	23	3,75	5,33
střední s maturitou	81	7	88	27,65	3,11
vysokoškolské (vč. bakalářského)	196	205	401	66,89	91,12
Celkem	293	225	518	100,00	100,00

V roce 2005 se zvýšil počet vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců o 34, tj. o 9,3 %, oproti roku 2004, a to především s ekonomickým a právnickým vzděláním. K 31. 12. 2005 dosahuje vysokoškolského vzdělání celkem 401 zaměstnanců, tj. 77,4 %.

V průběhu roku 2005 bylo nově přijato 70 zaměstnanců a 34 zaměstnanců ukončilo pracovní poměr. Z počtu 34 odcházejících zaměstnanců 68 % ukončilo pracovní poměr z důvodu odchodu do starobního nebo invalidního důchodu. K 31. 12. 2005 trval pracovní poměr nepřetržitě celý rok 473 zaměstnancům.

Také v roce 2005 byla vzdělávací činnost NKÚ zaměřena především na další zvyšování odborné úrovně kontrolních pracovníků. Při realizaci plánu odborného vzdělávání pro kontrolní pracovníky bylo i nadále postupováno v rámci stanovené tematické struktury školení, a to především formou dlouhodobějšího vzdělávání.

Do pokračujících vzdělávacích projektů finančního a výkonnostního auditu byli zařazeni další kontrolní pracovníci, přičemž získané poznatky z oblasti kontrolních metod a postupů jsou průběžně aplikovány při výkonu kontrolní činnosti.

I nadále pokračovala intenzivní jazyková výuka vybraných zaměstnanců NKÚ, včetně jejich přípravy na standardizované jazykové zkoušky z anglického, německého a francouzského jazyka. V současné době již jazykové zkoušky úspěšně vykonalo 42 zaměstnanců.

Tabulka č. 12 – Přehled vykonaných jazykových zkoušek

Certificate in Advanced English – CAE	4
First Certificate in English – FCE	27
Preliminary English Test – PET City & Guilds – Achiever	5 1
Key English Test – KET	1
Zertifikat Deutsch für den Beruf – ZDfB	1
Zertifikat Deutsch – ZD	2
Diplome d´Etudes en Langue Française – DELF 1	1

6. Organizační schéma NKÚ

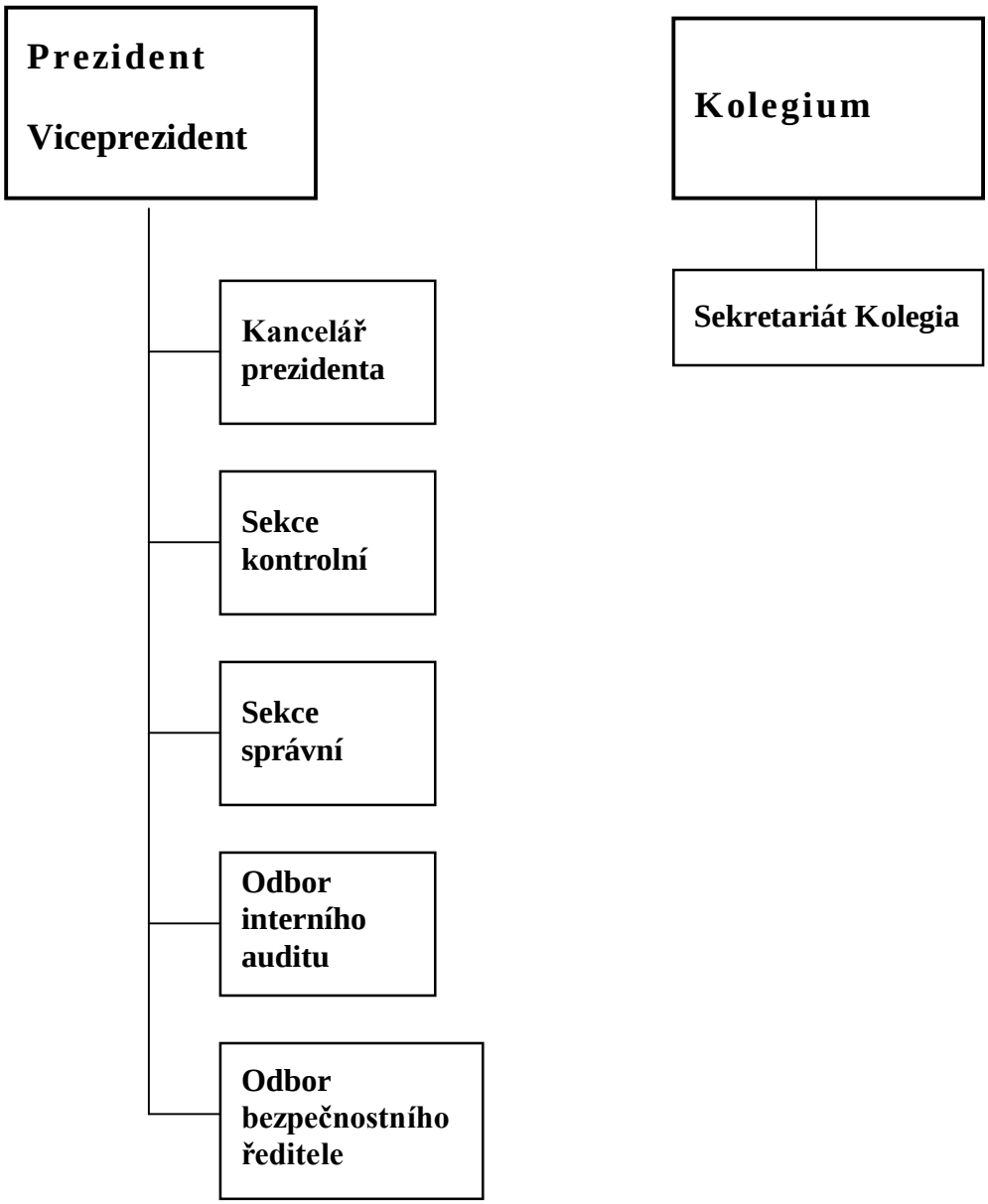

Kancelář prezidenta NKÚ

Mgr. Markéta Kandráčová
ředitelka kanceláře prezidenta

Sekretariát

Zajišťuje zejména včasnou přípravu podkladů pro práci prezidenta NKÚ, vede příslušnou dokumentaci, připravuje a organizuje porady prezidenta NKÚ a pořizuje o nich zápisy. Vede protokol korespondence prezidenta NKÚ a ředitele kanceláře prezidenta NKÚ.

Tajemník prezidenta

Provádí expertní konzultační činnosti pro prezidenta NKÚ, zajišťuje kontakt s institucemi veřejné správy, účastní se jednání se zahraničními delegacemi, účastní se jednání orgánů Parlamentu a připravuje stanoviska k zadaným tématům.

Oddělení poradců

Připravuje zejména stanoviska pro prezidenta NKÚ, na základě zmocnění prezidenta NKÚ se zúčastňuje jednání za NKÚ a připravuje podklady pro jednání prezidenta NKÚ.

Odbor právní

Zpracovává a zajišťuje stanoviska k výkladu právních předpisů, účastní se právních rozborů potřebných pro stanovení metodiky kontrolní činnosti, vypracovává stanoviska k návrhům právních předpisů, metodicky řídí právní službu NKÚ a podílí se na zpracování vnitřních předpisů NKÚ.

Odbor tiskový

Zajišťuje zejména redakční a vydavatelskou přípravu Věstníku NKÚ a dalších publikací NKÚ, ověřuje jazykovou správnost zásadních dokumentů NKÚ, zajišťuje aktuální zpravodajství z jednání Parlamentu, řídí a poskytuje činnost odborné knihovny a spravuje obsah intranetu a internetových stránek NKÚ.

Kontrolní sekce NKÚ

RNDr. Miroslav Leixner
vrchní ředitel kontrolní sekce

Odbor analýz	Zejména analyzuje hlavní poznatky z kontrolních akcí, poskytuje metodickou pomoc kontrolním odborům při kontrolní činnosti a vypracovává připomínky k návrhům kontrolních závěrů. Zajišťuje IT podporu v kontrolní sekci a sestavuje plán kontrolní činnosti.
Odbor státního rozpočtu	Plní povinnosti v rámci kontrolní činnosti zejména v oblasti plnění státního rozpočtu a jeho kapitol, výběru přímých a nepřímých daní, cel a ostatních státních příjmů, hospodaření se státními finančními aktivy a pasivy, hospodaření s majetkem a účelovými fondy státu.
Odbor finančního auditu	Plní povinnosti v rámci kontrolní činnosti zejména v oblasti státního závěrečného účtu, výkonu finančního auditu a jeho koordinace v rámci kontrolní sekce v návaznosti na další kontrolní činnost zaměřenou na hospodaření kapitol státního rozpočtu.
Odbor dopravy, průmyslu a hospodářství	Plní povinnosti v rámci kontrolní činnosti zejména v oblasti dopravy a spojů, průmyslu a energetiky a hospodářské politiky.
Odbor životního prostředí a zemědělství	Plní povinnosti v rámci kontrolní činnosti zejména v oblasti životního prostředí, zemědělství, lesního a vodního hospodářství.
Odbor sociálních věcí, školství a kultury	Plní povinnosti v rámci kontrolní činnosti zejména v oblasti zdravotnictví, školství, tělovýchovy a sportu, vědy a výzkumu, sociálního zabezpečení, politiky zaměstnanosti a kultury.
Odbor obrany a bezpečnosti	Plní povinnosti v rámci kontrolní činnosti zejména v oblasti obrany a bezpečnosti státu, resortu spravedlnosti, správy státních hmotných rezerv a zahraničních vztahů.
Územní odbory	Vykonávají kontrolní činnosti v daném regionu.

Správní sekce NKÚ

RNDr. Petr Neuvirt
vrchní ředitel správní sekce

Odbor finanční

Připravuje zejména podklady a zpracovává návrh rozpočtu, střednědobého výhledu a státního závěrečného účtu rozpočtové kapitoly NKÚ a odpovídá za účelné a hospodárné použití prostředků rozpočtové kapitoly. Zajišťuje vedení účetnictví NKÚ, provádí kontrolu správnosti účetních dokladů a výplatu mezd.

Odbor hospodářské správy

Plní zejména úkoly související s pořizováním, správou a údržbou majetku, včetně zajišťování úklidu, údržby, oprav a provozu dopravních prostředků. Po stránce materiální, provozní a technické zajišťuje chod školicího střediska Přestavlky.

Odbor personální

Zejména zpracovává a zajišťuje koncepci personální a sociální politiky NKÚ, kontroluje dodržování pracovněprávních předpisů, provádí agendu týkající se pracovněprávních vztahů, organizuje výběrová řízení při přijímání zaměstnanců, vede evidenci zaměstnanců a zajišťuje vzdělávání zaměstnanců NKÚ.

Odbor informatiky

Zpracovává zejména strategii a koncepce rozvoje informačních technologií, analyzuje použití informačních technologií při činnosti NKÚ, komplexně zajišťuje technologie informačních systémů NKÚ, provoz pracovních stanic uživatelů a serverových systémů.

Odbor vnějších vztahů

Zajišťuje zejména vyřizování došlých podání a vede jejich ústřední evidenci a databázi, provádí jejich rozbor, a to i z hlediska využitelnosti pro kontrolní činnost NKÚ. Zajišťuje a metodicky řídí spisovou službu NKÚ, vede stanovenou evidenci písemností a archivaci.

Odbor mezinárodních vztahů

Zajišťuje zejména spolupráci NKÚ s vrcholnými kontrolními orgány v zahraničí. Dále získává a využívá poznatky z činnosti nejvyšších kontrolních institucí, vede jejich databázi, provádí analýzu a zpracovává z nich rešerše, vyhodnocuje proces přibližování českého práva k zemím EU, organizuje a zajišťuje zahraniční styky a zahraniční cesty představitelů NKÚ.

Závěr

Z výsledků kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu za rok 2005 je možné usuzovat na několik systémových nedostatků, které jsou jistě řešitelné.

Je alarmující, že řada kontrolních zjištění konstatuje stále se opakující stejné chyby a nedostatky, což může svědčit o neúčinných sankčních mechanismech. Tento stav je zřejmý zvláště při hospodaření s majetkem státu uvnitř státních úřadů a organizací.

Až na některé zvláštní situace výsledky kontrolní činnosti neukazují na nezbytnou nutnost změny zákonů a podzákonných předpisů v oblasti hospodaření s majetkem státu včetně finančních prostředků. Většinou se jedná o selhávání vnitřních kontrolních mechanismů jednotlivých kontrolovaných institucí či osobní selhání konkrétních osob. To ukazuje jednak na nutnost posílení vnitřní kontroly, jednak na potřebu větší četnosti kontrol externích.

Z hlediska průkaznosti státního závěrečného účtu je zřejmé, že rozsah finančního auditu kapitol státního rozpočtu je stále nedostatečný. To svědčí o nutnosti výrazného posílení tohoto typu kontroly v následujících letech.

Z přehledu projednávání výsledků kontrolní činnosti ve vládě a Parlamentu je vidět absence stabilního a výrazného partnera na straně Parlamentu a malá efektivnost regulačních zásahů na straně vlády. Tento jev vyniká zvláště ve srovnání s činnostmi kontrolních mechanismů v zemích Evropské unie. Tady je ovšem možné řešení pouze legislativními úpravami.

P ř í l o h y

Příloha č. 1

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2005

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Schválil orgán NKÚ	Datum schválení	Zveřejnění ve věstníku částka/rok
04/04	Návratné finanční výpomoci (bezúročné půjčky) poskytované na rozvoj zemědělsko-potravinářského komplexu	Senát	9. 5. 2005	2/2005
04/15	Hospodaření s finančními prostředky poskytovanými ze státního rozpočtu prostřednictvím příspěvku účastníkům stavebního spoření	Senát	11. 1. 2005	1/2005
04/16	Majetek státu a prostředky státního rozpočtu určené na zabezpečení činnosti Národního bezpečnostního úřadu	Senát	27. 1. 2005	1/2005
04/17	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Akademie věd České republiky	Kolegium	7. 2. 2005	1/2005
04/18	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Státní úřad pro jadernou bezpečnost	Kolegium	21. 2. 2005	1/2005
04/19	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo spravedlnosti	Kolegium	21. 3. 2005	2/2005
04/20	Finanční prostředky poskytované v rámci podpůrných programů Evropské unie ISPA a PHARE na opatření ke zlepšení životního prostředí	Kolegium	4. 4. 2005	2/2005
04/22	Hospodaření s prostředky státního rozpočtu účelově určenými na financování reprodukce investičního majetku u České správy sociálního zabezpečení	Kolegium	10. 1. 2005	1/2005

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Schválil orgán NKÚ	Datum schválení	Zveřejnění ve věstníku částka/rok
04/23	Majetek státu a finanční prostředky určené na zabezpečení činnosti Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra	Senát	22. 3. 2005	2/2005
04/24	Prostředky státního rozpočtu a hospodaření s majetkem státu v působnosti Ministerstva dopravy	Kolegium	7. 3. 2005	2/2005
04/25	Rozvoj dopravní infrastruktury v regionech soudržnosti Střední Morava a Ostravsko	Senát	23. 5. 2005	2/2005
04/26	Výstavba silničního okruhu kolem hlavního města Prahy	Senát	10. 5. 2005	2/2005
04/27	Hospodaření Hutnické zaměstnanecké pojišťovny s prostředky vybíranými na základě zákona na všeobecné zdravotní pojištění	Senát	28. 5. 2005	2/2005
04/28	Automobilní technika Armády České republiky	Kolegium	22. 8. 2005	nezveřejňuje se - 2/2005 (i)
04/29	Státní podpora při obnově území postiženého povodněmi v roce 2002 realizovaná formou povodňových programů	Senát	18. 5. 2005	2/2005
04/30	Plnění příjmů státního rozpočtu v oblasti výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	Senát	11. 7. 2005	3/2005
04/31	Doprovodný sociální program pro uskutečňování restrukturalizace českého ocelářského průmyslu	Senát	19. 4. 2005	2/2005
04/32	Neinvestiční dotace nestátním subjektům poskytujícím sociální služby	Senát	26. 5. 2005	2/2005
04/33	Majetek státu, s nímž je příslušná hospodařit Správa vojenského bytového fondu Praha	Senát	17. 10. 2005	4/2005
04/34	Poskytnuté investiční pobídky zahraničním i tuzemským subjektům	Kolegium	5. 9. 2005	3/2005

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Schválil orgán NKÚ	Datum schválení	Zveřejnění ve věstníku částka/rok
04/35	Výdaje na pořízení majetku a na provoz České národní banky	Senát	10. 10. 2005	4/2005
04/38	Hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu z programu „Výstavba a technická obnova nemocnic a léčebných zařízení v působnosti Ministerstva zdravotnictví“ v rámci Ústeckého kraje	Kolegium	18. 4. 2005	2/2005
04/39	Plnění daňových povinností vztahujících se k nemovitostem vydaným Pozemkovým fondem České republiky	Senát	27. 4. 2005	2/2005
04/40	Prostředky vynaložené na pořízení sídla Českého statistického úřadu	Senát	19. 1. 2005	1/2005
04/41	Návratné finanční výpomoci poskytnuté Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami a prostředky, se kterými hospodaří Zajišťovací fond družstevních záložen	Senát	15. 3. 2005	2/2005
04/42	Státní podniky v resortu zemědělství, které byly zachovány z důvodů nedořešených nároků oprávněných osob nebo z jiných zákonem stanovených důvodů	Senát	3. 5. 2005	2/2005
05/01	Hospodaření Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových s majetkem státu	Senát	31. 10. 2005	4/2005
05/02	Hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky v působnosti Ministerstva informatiky	Kolegium	5. 9. 2005	3/2005
05/03	Hospodaření České školní inspekce s majetkem státu a finančními prostředky	Senát	20. 10. 2005	4/2005
05/04	Hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu určenými na výzkum a vývoj	Senát	19. 9. 2005	3/2005

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Schválil orgán NKÚ	Datum schválení	Zveřejnění ve věstníku částka/rok
05/05	Hospodaření s finančními prostředky určenými na podporu ekologického zemědělství	Senát	20. 9. 2005	3/2005
05/06	Finanční prostředky státního rozpočtu určené na investice a obnovu areálu Fakultní nemocnice Motol	Kolegium	31. 10. 2005	4/2005
05/07	Hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu vynaloženými Ministerstvem kultury na odstraňování škod vzniklých při povodni v roce 2002	Senát	15. 11. 2005	4/2005
05/08	Hospodaření s finančními prostředky určenými na Státní program podpory úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie	Senát	24. 10. 2005	4/2005
05/09	Hospodaření Ministerstva zahraničních věcí	Senát	30. 11. 2005	4/2005
05/10	Podpora zemědělství a lesního hospodářství poskytovaná prostřednictvím Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a. s.	Kolegium	14. 11. 2005	4/2005
05/11	Finanční prostředky poskytované z Fondu národního majetku České republiky k odstranění starých ekologických zátěží	Kolegium	12. 12. 2005	KZ dosud nepublikován
05/12	Hospodaření Státní tiskárny cenin s majetkem státu	Kolegium	28. 11. 2005	4/2005
05/15	Hospodaření státní organizace Správa železniční dopravní cesty s majetkem státu	Senát	7. 12. 2005	KZ dosud nepublikován

(i) – Zveřejnění informace o ukončení kontrolní akce.

Příloha č. 2

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti v průběhu roku 2005

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly
05/36	Nemovitý majetek státu spravovaný Fondem dětí a mládeže „v likvidaci“
05/37	Finanční prostředky určené ze státního rozpočtu k úhradě závazků zdravotnických zařízení zřízených bývalými okresními úřady
05/38	Hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu určenými na pořizování dlouhodobého majetku v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí
05/39	Hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu určenými na rekonstrukci a dostavbu justičního areálu „Na Míčánkách“

Příloha č. 3

Přehled kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl v roce 2005 schválen NKÚ a projednán vládou ČR

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Usnesení vlády ze dne/číslo
04/04	Návratné finanční výpomoci (bezúročné půjčky) poskytované na rozvoj zemědělsko-potravinářského komplexu	16. 11. 2005/ /usn. nepřijato – jedn. přerušeno
04/15	Hospodaření s finančními prostředky poskytovanými ze státního rozpočtu prostřednictvím příspěvku účastníkům stavebního spoření	16. 3. 2005/304
04/16	Majetek státu a prostředky státního rozpočtu určené na zabezpečení činnosti Národního bezpečnostního úřadu	20. 4. 2005/461
04/17	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Akademie věd České republiky	20. 4. 2005/463
04/18	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Státní úřad pro jadernou bezpečnost	20. 4. 2005/ /usn. nepřijato
04/19	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo spravedlnosti	22. 6. 2005/790
04/20	Finanční prostředky poskytované v rámci podpůrných programů Evropské unie ISPA a PHARE na opatření ke zlepšení životního prostředí	14. 9. 2005/1178
04/22	Hospodaření s prostředky státního rozpočtu účelově určenými na financování reprodukce investičního majetku u České správy sociálního zabezpečení	16. 3. 2005/306
04/23	Majetek státu a finanční prostředky určené na zabezpečení činnosti Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra	22. 6. 2005/793
04/24	Prostředky státního rozpočtu a hospodaření s majetkem státu v působnosti Ministerstva dopravy	22. 6. 2005/788
04/25	Rozvoj dopravní infrastruktury v regionech soudržnosti Střední Morava a Ostravsko	14. 9. 2005/1176
04/26	Výstavba silničního okruhu kolem hlavního města Prahy	14. 9. 2005/1177
04/27	Hospodaření Hutnické zaměstnanecké pojišťovny s prostředky vybíranými na základě zákona na všeobecné zdravotní pojištění	22. 6. 2005/791
04/29	Státní podpora při obnově území postiženého povodněmi v roce 2002 realizovaná formou povodňových programů	14. 9. 2005/1181
04/30	Plnění příjmů státního rozpočtu v oblasti výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	14. 9. 2005/1183
04/31	Doprovodný sociální program pro uskutečňování restrukturalizace českého ocelářského průmyslu	14. 9. 2005/1180
04/32	Neinvestiční dotace nestátním subjektům poskytujícím sociální služby	14. 9. 2005/1184

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Usnesení vlády ze dne/číslo
04/34	Poskytnuté investiční pobídky zahraničním i tuzemským subjektům	16. 11. 2005/ /1472
04/38	Hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu z programu „Výstavba a technická obnova nemocnic a léčebných zařízení v působnosti Ministerstva zdravotnictví“ v rámci Ústeckého kraje	22. 6. 2005/792
04/39	Plnění daňových povinností vztahujících se k nemovitostem vydaným Pozemkovým fondem České republiky	14. 9. 2005/1179
04/40	Prostředky vynaložené na pořízení sídla Českého statistického úřadu	16. 3. 2005/311
04/41	Návratné finanční výpomoci poskytnuté Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami a prostředky, se kterými hospodaří Zajišťovací fond družstevních záložen	22. 6. 2005/789
04/42	Státní podniky v resortu zemědělství, které byly zachovány z důvodů nedořešených nároků oprávněných osob nebo z jiných zákonem stanovených důvodů	14. 9. 2005/1182
05/02	Hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky v působnosti Ministerstva informatiky	16. 11. 2005/ /1474
05/04	Hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu určenými na výzkum a vývoj	16. 11. 2005/ /1473
05/05	Hospodaření s finančními prostředky určenými na podporu ekologického zemědělství	16. 11. 2005/ /1475

Vydal Nejvyšší kontrolní úřad
v roce 2006